Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 63 (15686) | 1981 оной мартын 15, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

ЭЛДЭБ ОРОНУУДАЙ ГҮРЭНЭЙ БА ПРАВИТЕЛЬСТВАНУУДАЙ ТОЛГОЙЛОГШОНОРТО НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ЭЛЬГЭЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Л. И. Брежнев элдэб оронуудай гүрэнэй ба правительствануудай толгойлогшонорто бэшэгүүдые эльгээхэдээ, КПСС-эй XXVI съезд дээрэ хэлсэгдэһэн гадаадын политическэ тон шухала асуудалнуудаар Советскэ Союзай дурадхалнууд тушаа анхарал хандуулба.

Гадаадын политикын талаар Советскэ Союзай гаргаһан, амгалан байдал бэхижүүлхэ, шахардуу байдалай һуларалга улам гүнзэгырүүлхэ, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулха тухай эдэ ехэ шэнэ уусхэлнүүд зохихо оронуудай правительствануудаар һайса шэнжэлэгдэхэ бэзэ гэһэн найдабари бэшэгүүд дотор элирхэйлэгдэнэ.

(ТАСС).

МҮНӨӨДЭР—ГЭР БАЙРЫН-КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН БОЛОН ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛХЭБДИ

БИ—ТАБАН ЖЭЛДЭ, ТАБАН ЖЭЛ—НАМДА

Түрэл партиингаа XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые «Экран» заводой коллектив эдэ үдэрнүүдтэ гүнзэгыгөөр шудалжа байна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, нүхэр Л. И. Брежневэй съезд дээрэ хэһэн тоосоото элидхэлые зүрхэеэ долгисуулангүй уншажа болохогүй байна. Тоосоото элидхэл, мүн съездын бүхы материалнуудые шудалхадамнай, оронноймнай саашанхи хүгжэлтын ехэ зам урдамнай эли тодоор харагдажа, урма зоригыемнай бадаруулан, саашадаашье улам һайнаар хүдэлхэ хүсэл эрмэлзэлыемнай батадхана. Партимнай XXVI съезд «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдые» баталан абаба. Энэ түйлай ехэ политическэ удха шанартай документ дотор хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжые хангалгада онсо анхарал хандуулһаниинь һайшаалтай. «**Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалгые горитойгоор һайжаруулха. Ажаһуудалай эрилтэ хангалгын хэмжээе 1,4—1,5 дахин тухай ехэ болгохо. Захилнуудые дүүргэлгын шанарые эрид һайжаруулха**» гэжэ тэрээн дотор хэлэгдэнэ. Манайшье республикын хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалгын хэмжээн дээшэлжэ, захил дүүргэлгын шанарта ехэ анхарал хандуулагдаха байна.

Манай заводто хара-сагаан ба үнгэтэ телевизорнүүд, бүхы зүйлэй радиоаппаратура заһабарилагдадаг гээд мэдээжэ. Бидэнэр хүн зоной захилнуудые һайн шанартайгаар дүүргэхэ асуудалые мүнөө онсо анхарнабди. Шанарай түлөө ходоо шанга тэмсэл манайда хэгдэнэ гэхэдэ алдуу болохогүй. Жэшээлхэдэ, телевизор гү, али радиоаппаратура заһабарилһанай удаа захигшадай зүгһөө гомдол орожо, дахинаа асараа һаань, тэрэниие заһабарилһан мастер гурбан үдэрэй туршада түлбэригүйгөөр заһажа үгэхэ ёһотой юм. Ямар мастер хэды дахин телевизор гү, али радиоаппаратура муугаар заһабарилааб гэһэн мэдээн бүридхэлдэ абтажа байдаг. Энэнь социалис мүрысөөнэй дүн гаргахада, һарын дүнгүүдээр шан үгэхэ үедэ ара заатагүй хараада абтадаг байна. Ушар иимэһээ түргэнөөр, хайша хэрэгээр заһабарилга хэгшэд эрид үсөөрнэ бшуу. Юундэб гэхэдэ, үнэхөөрөөшье, һара соо үдэр бүри ажаллаад, шанда хүртэнгүй үлэхэдэ, һайшаалтай юумэн үгы ха юм.

Би эндэ өөрынгөө ажал хүдэлмэри тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. Үнгэрэгшэ табан жэлэйнгээ түсэбые 1980 оной августын нэгэн болотор сүм дүүргэһэн байнаб. Минии һанахада, ажалаа зүбөөр эмхидхээд, даалгагдаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандаад байбал, түсэб болон уялгануудаа бултадаа дүүргэхэ аргатайбди. КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ оролсоод, хоёр һарынгаа түсэбые 130 процент дүүргээ бэлэйб. Тэрэшэлэн намтай нэгэ цех соо нэгэ бригадада ажалладаг Г. Н. Рукосуев, Б. В. Москвитин, бригадир А. И. Белоусов, А. И. Кондратцев гэгшэд социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Тиигэжэ манай бригада «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Би мүнөө радиоаппаратурануудые заһабаридаг цехтэ ажалланаб. Улаан-Үдын бүхы хүн зон эбдэрһэн магнитофон болон радиоприёмнигуудаа мандал асаржа тушаадаг. Заримдаа хүдөөгэй районуудһаашье радиоаппаратура эльгээдэг ушар дайралдана. Тодорхойлон хэлэбэл, манай цехтэ заһабарилга хэхэ хүдэлмэри хододоо ехэ байдаг. Бидэнэй зүгһөө гансал оролдосо, харюусалга хэрэгтэй.

Би арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй түсэбые декабриин 1 болотор дүүргэхэб гэһэн социалис уялга абанхайб. Бусад нүхэдни мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа. Хэрбээ түрүүшын жэлһээ түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые урагшатайгаар дүүргэжэ эхилбэл, арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые бүхыдэнь болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар дүүргэхэ аргатай болохо байна ха юмбибди. Манай цехэй, мүн заводой коллектив байгша ондо хараалһан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байха гэжэ этигэнэб. Юундэб гэхэдэ, һайнаар ажаллаха эрхэ байдал манайда бии. Мэргэжэлтэдшье олон.

Нэгэ таагүй зүйл дээрэ халта тогтохом. Тэдэл мэргэжэлтэд-мастернуудай ажалда оролго, ажалһаа гаралга үргэлжэлһэн зандаа. Гол шалтагааниинь гэхэдэ, минии һанахада, гэр байраар хүдэлмэришэдые хангалгын асуудал һайнаар шиидхэгдэнэгүй.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай заводой коллектив, тэрэ тоодо бишье, социалис мүрысөөндэ оролсоод, урдаа табиһан зорилгонуудаа бэелүүлхын, хүн зониие улам һайнаар хангахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн оролдохол гээшэбди.

В. ФИЛИППОВ,
Улаан-Үдын «Экран» заводой радиоаппаратурануудые заһабаридаг цехэй мастер, городской Соведэй депутат.

ҺАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Олон миллион совет хүнүүд хэрэглэмжэ хангадаг албанай хүдэлмэрилэгшэдтэ үдэр бүри хандадаг. Эдэ һалбаринуудай хүдэлмэриин шанарһаа совет хүнүүдэй баян дэлгэр байдалай хэм хэмжээн дулдыдаха гэжэ КПСС-эй XXVI съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна. Тиимэл ушарһаа орон доторхи хүн зоной хэрэглэмжэ хангадаг һалбариие саашаданьхүгжөөлгэдэ, хүдэлмэриинь улам нарижуулан һайжаруулха, техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Энээн тухайда Гэр байрын-коммунальна ажахын, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ хэлэгдээ. Нимэ суглаан мартын 13-да Москвада болобо.

КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша И. Н. Дмитриев, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд суглаанда хабаадаа.

РСФСР-эй гэр байрын-коммунальна ажахын министр С. М. Бутусов элидхэл хэбэ.

Эдэ һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэд ажалаа шанарай талаарнь улам нарижуулан һайжаруулхын, дутуу дундануудаа зайсуулхын, жэлэй ба табан жэлэй даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулха гэжэ суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ГЭР БАЙРЫН-КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН БОЛОН ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө, Гэр байрын-коммунальна ажахын болон хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэрөөр дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Бун Валентина Анатольевнае — «Бурятразнобыт» гэжэ республиканска нэгэдэлэй фотограф.

Грошев Николай Кузьмичые — «Бурятоммунэнерго» гэжэ элшэ хүсэнэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй электрическэ сетьнүүд болон подстанцинуудай албанай начальник.

Грудинин Дмитрий Владимировичые — Улаан-Үдын гэр байрын управлениин 3-дахи домоуправлениин дворник.

Казакова Галина Михайловнае — Хориин гэр байрын-коммунальна управлениин хубсаһа угаагша.

Калекина Прасковья Ананьевнае — коммунальна предприятинуудай болон болбосон тухэлтэй болголгын Гусиноозёрско комбинадай ахалагша бухгалтер.

Миронов Михаил Алексеевичые — «Бурятремстрой» гэжэ нэгэдэлэй барилга оньһожоруулха управлениин жолоошон.

Пивоваров Семен Андреевичые — «Бурятмебельбыт» гэжэ үйлэдбэриин республиканска нэгэдэлэй директор.

Цыдыпов Даба Гармацыреновичые — «Бурятремстрой» нэгэдэлэй Хяагтын заһабарилга-барилгын участогай модошо дархан.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной мартын 10.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ГЭР БАЙРЫН-КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ «БУРЯАДАЙ АССР-эй ГЭР БАЙРЫН КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Гэр байрын-коммунальна ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө «Буряадай АССР-эй гэр байрын-коммунальна ажахын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Антонникова Екатерина Андреевнада — Улаан-Үдын коммунальна ажахын управлениин банно-прачечна нэгэдэлэй ахалагша контролер.

Башеева Раиса Батаевнада — Улаан-Үдын коммунальна ажахын управлениин водопроводно-канализационно үйлэдбэриин управлениин инженер-химик.

Галиулин Нариман Хабибуловичта — Улаан-Үдын гэр байрын управлениин 4-дэхи домоуправлениин электрослесарь.

Дычко Леонид Трофимовичта — Улаан-Үдын трамвайн управлениин слесарь.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной мартын 10.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАДАГ АЛБАНАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ «БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө «Буряадай АССР-эй хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Громова Ксения Ивановнада — «Бурятбыттрикотаж» гэжэ үйлэдбэриин республиканска нэгэдэлэй оёдолшон.

Белоусов Александр Ивановичта — «Буряттелерадиобыттехника» гэжэ үйлэдбэриин республиканска нэгэдэлэй радиомеханик.

Мамкина Елена Борисовнада — хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг Захааминай районой комбинадай оёдолой цехэй мастер.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной мартын 10.

ҮНЭР ЭХЭНҮҮДТЭ—ҮНДЭР НЭРЭ ЗЭРГЭ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар арбан, арбанһаа дээшэ үхибүүдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн эхэнэрнүүдтэ «Эхэ-Герой» гэһэн үндэр нэрэ зэргэ олгохо, «Эхэ-Герой» гэһэн орденоор шагнаха гэһэн баяртай мэдээсэл ерэбэ.

Манай Буряадай республикаһаа иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ Сэлэнгын районой хүдэлмэрилэгшэ Нина Никифоровна Бабушкина, Мухар-Шэбэрэй районой гэрэй эзэн эхэнэр Чимитцу Будаевна Балданова, Хэжэнгын районой Хэжэнгын совхозой хүдэлмэришэн Чимитханда Намсараевна Бальжинимаева, Зэдын районой «60 лет Октября» колхозой колхозница Александра Алексеевна Басырова, Сэлэнгын районой Сэлэнгын совхозой хүдэлмэришэн Дари-Дулма Галсановна Данзанова, Хурамхаанай районой Гааргын совхозой хүдэлмэришэн Жигжима Дугаровна Евреева, Баргажанай районой гэрэй эзэн эхэнэр Тамара Андреевна Карнапольцева, Кабанскын районой «Шергинский» совхозой хүдэлмэришэн Любовь Ильинична Куркумова, Мухар-Шэбэрэй районой гэрэй эзэн эхэнэр Анна Алемпьевна Митрофанова, Баргажанай районой Хиттаның колхозой колхозница Елизавета Хусхаевна Раднаева, Хяагтын районой гэрэй эзэн эхэнэр Файма Шариповна Черепанова гэгшэд хүртэжэ, «Эхэ-Герой» гэһэн орденоор шагнагдаа.

НИИДЭЖЭ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). «Союз Т-4» гэжэ замбуулинай онгосо мартын 13-да Москвагай сагаар 13 часай үеэр Газарые арба дахин тойроо.

Космонавтнууд Владимир Коваленок, Виктор Савиных ниидэлгынгээ программатай зохилдуулан, «Салют-6» — «Прогресс-12» гэжэ замбуулинай комплекстой залгадаха бэлэдхэл хэжэ үргэлжэлбэ. Экипаж онгосын түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлэсэ шалгаһан, Газарые дүрбэ дахин тойроод ябахадаа, онгосын дабшалгын замые залаһан байна.

Шалгагдаһанай һүүлээр «Союз Т-4» онгосын ниидэлгын параметрнүүд иимэ байгаа:

— Газарай нюруунһаа холодолгын саада захань — 331 километр;

— Газарай нюруунһаа холодолгын наада захань — 257 километр;

— Газарые тойрон ниидэлгын саг — 90,1 минута;

— замайнь һөөлжэлгэ — 51,6 градус болоно.

Телеметрическэ хэмжэн тодорхойлһон мэдээнүүдэй ёһоор, онгосын ниидэлгэ һаадгүй һайнаар үнгэржэ байна, нүхэд Коваленогэй, Савиныхай бэе һайн.

Космонавтнууд Владимир Ковалёнок, Виктор Савиных „Салют-6“ станци дээрэ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

«Союз Т-4» гэжэ замбуулинай онгосо «Салют-6» — «Прогресс-12» гэжэ замбуулинай комплекстой 1981 оной мартын 13-да Москвагай сагаар 23 час 33 минутын үеэр залгалдаба.

Космонавтнууд Владимир Коваленок, Виктор Савиных залгалдалгын узелай хин орохогүйгөөр хаагдаһые шалгаһанай һүүлээр «Салют-6» станци худар ороо.

Комплексын экипаж, тэрэнэй түхеэрэлгэнүүд ба аппаратурые дахин шалгаха, һэргылхы хэмжээ ябуулгануудые гүйсэдхэхэ, жолоодогдон ниидэлгын оршон байдалда станциие саашадаа ашаглаха ябадал хангахын тула прибор нууд ба түхеэрэлгэнүүдые һэлгэхэ болоно. Космонавтнууд «Прогресс-12» онгосын ашаануудые буулгаха.

Замбуулинай комплекс дээрэ хэгдэхэ хүдэлмэриин научна программа Газарай байгаалиин баялигуудые шэнжэлхэ, технологическа, астрофизическэ ба техническэ туршалгануудые, медико-биологическа шэнжэлгэнүүдые хэхээр хараална.

«Салют-6» станци гурбан жэл хахад шахуу сагай туршада замбуулинай замаар дабшана. Энэ үе соо тэрээн дээрэ космонавтнуудай арбан гурбан экипаж, тэрэ тоодо уласхоорондын зургаан экипаж хүдэлмэрилһэн, удаан болзортой дүрбэн аяншалга амжалтатайгаар бэелүүлэгдэһэн байна.

Телеметрическэ мэдээсэлнүүдэй ёһоор, «Салют-6» — «Союз Т-4» — «Прогресс-12» гэжэ замбуулинай научно-шэнжэлгын комплекс һаадгүй һайнаар ниидэжэ ябана.

Нүхэд Коваленогой, Савиныхай бэень элүүр һайн байна.

«Салют-6» — «Союз Т-4» — «Прогресс-12» гэжэ замбуулинай комплекс дээрэ эхилэгдэһэн хүдэлмэриин шэнэ шатань эрдэм болон техникэ, арадай ажахые хүгжөөлгын ашаа туһада замбуулинай дайдые саашадаа шэнжэлхэ ба ашаглаха тухай КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябуулга болоно.

ХУРЬГАДАА ТОБИР ҺАЙНААР ТҮЛЖҮҮЛЭЭ!

Репортаж

САГААН ХАРГЫ

Хоёр жэлэй саана Геннадий Терентьевич колхоздоо элдэб ажал хэдэг байһан юм. Нэгэтэ намар Аграфена Васильевна нүхэртөө иигэжэ тэрэ хэлэбэ:

—Феня аа, хонишон болоо һаамнай яахаб? Эхэ хонидой нэгэ отара тушаажа абаха хүнүүд хэрэгтэй гэлсэнэ. Бригадирай яба гэһэн тээшэ элдэб ажалда һалирхань хашартай болошобо.

—Теэд тэндэ хүдэлжэ шадаха зон гүбди? Эхэ хонидые харууһалхада ехэ дүршэл шадабари хэрэгтэй ха юм, — гэжэ тэрэнь марганги байба.

—Хүнэйл хэдэг ажал ааблаа. Туршаад үзэхэдэ яаха юм. Хонин ажалай харгы сагаан гэлсэгшэ гүбэ. Магад оролдоод хүдэлөө һаамнай, бүхы юумэн урагшатай һайн байжа болохо аалам,—гээд, Геннадий зориһоноо табибагүй.

Түрүүшын жэлдэ тэдэндэ шэнэ хурьгалха зүһаг хонид даалгагдажа үгтэһэн байгаа. Тэрэ намартаа хонидоо ехэ оролдосотойгоор адуулаа, хүсэ шадалиье һайса абхуулжа шадаа һэн. Үлзытэ гэжэ газарта түхеэрэгдэһэн хуушан байраяа баһал ханалгатайгаар заһабарилаа, дулаалаа юм.

Элэ бүхы оролдолгонь яһала ашаяа харюулаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ тэжээлэй дутамаг, хүшэр бэрхэтэй үбэлжэлгын болоошье һаань, Геннадий Ивановтон түрүүшынхеэ хурьгалһан зүһагуудайнгаа зуун толгой бүхэнһөө дунда зэргээр 91 хурьга түлжүүлээ. Тиигэжэ тэдэ «Дружба» колхоз дотороо дэлгэрһэн мүрысөөнэй хоёрдохи һуури эзэлээ. Ажахынь суута хонишон Балдан-Дамба Ринчиновтэн лэ тэдэнһээ үшөө олон хурьга абаһан байба. Эгээл тиихэдэ нютагай зон гайхалсаһан, «хаанаһаа иимэ шадамар бэрхэ хонишод бии болобо гээшэб, али ямар нэгэ мухар талааниинь болошоо гү» гэлсэһэншье байха. Үнэхөөрөө түрүүшынгээ жэлдэ хүдэлжэ байгаад, үшөө шэнэ түрэһэн зүһаг хонидһоо иимэ олон хурьга түлжүүлхэ гээшэ илангаяа үнгэрэгшэ жэлэй эрхэ байдалда хүнгэн хэрэг бэшэ байгаа бшуу.

Нёдондонойнь үрэ дүн миин тушаан болохо туйлагдаһан ушар бэшэ, харин элэнэр ёһотойл ажалша бэрхэ, хонишоной мэргэжэлэй бүхы «нюусые, нарин онол аргыень хурга хухадгүй түргэн шудалжа шадаһан хүнүүд гэжэ энэ жэлдэ абаһан хурьгадайнь тоо баһал элитээр харуулба. Мүнөө Геннадий Терентьевич Ивановой даадаг отарада бүхы 554 эхэ хонидойнь түс бүриһөө хурьган абтаад байна. Ихэдээ эдэмнай одоолшье колхозой зуутан-хонишодой зэргэдэ гараба. Ондоогоор хэлэбэл, энэ айлайхи өөһэдынгөө ажалай ёһотой амжалтатай һайн, үргэн сагаан харгые оложо, туйлаһанаараа урмашан, үшөөл ехэ үрэ дүндэ хүрэхэ аргатай байһанаа харуулба.

—Үнгэрэгшэ жэлдэ нилээд тухашараа һэмди. Үбһэ тэжээл бага, хуу түрүүшынхеэ түрэжэ байһан хонид аад, абаһаар лэ хурьгадаа голохоёо һанаха, хажуутаарнь өөһэдөө шадабари багатай байгаа гүбди даа. Заримандаа дэмышье хонишон болоо хабди гээд һанаха саг ерэдэг бэлэй. Харин энэ жэлдэ тэрээнһээ һураггүй амар хүдэлнэбди. Үбһэ тэжээл яһала элбэг, өөһэдөөшье дүй дүршэлтэй болоо зон бэзэбди, — гэжэ — Аграфена Васильевна нүхэрынь хөөрэнэ.

Мүнөө эндэ хонидынь хурьгалжа гол түлэб дүүрэбэ. Абаһан түлнүүдээ нэгэшье гарзагүйгөөр томо болгохын түлөө хонишод бүхы оролдолгоёо гаргана. Хабарай урин дулаанай ами орохо ходо үдэшэ, үглөөниинь хонидтоо үбһэ, зелёнко, һолоомо, талха эдюулээд лэ, бэшэ тээнь адуулна. Шэмэтэй ногоон үбһэ, үйрүүлһэн талха, нарһанай шэлбүүһэнэй гурилаар хэһэн брикет гэхэ мэтые хурьгадтаа эдюулдэг.

Мужыхын «Дружба» колхоздо эдэнэрһээ гадна, бэрхэ хонишод Б-Д. Э. Ринчинов, Ц. Б. Цыбикова, Г. Е. Просянников гэгшэд даб дээрэ зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абанхай. Ажахы дотор бии байһан бүхы 10 мянган эхэ хонидһоонь 8102 хурьгад абтаад, ехэл гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө 80 хурьган абтаба. Түл абалга үшөө үргэлжэлһөөр.

М. НАМЖИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон Г. Т. Иванов.

Авторай фото.

ТҮЛ ҺАЙНААР АБТАНА

Түрэл партиингаа XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон манай колхозой хонишод энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ элдэбхитэйгээр ажаллажа байна. Һүүлэй мэдээгээр бүхыдөө 2847 хурьгад абтаа гэхэ гү, али зуун хонин бүриһөө 78 хурьгатай болообди.

Социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ колхозой үнинэй хонишон Бадма Будаевич Махеев ябана. Энэ хонишоной даадаг отарын зуун хонин бүриһөө 103 хурьган томо болгогдожо байна. Түрүү хонишон «зуунһаа —110 хурьга түлжүүлхэбди» гэжэ найдамтайгаар мэдүүлнэ. Дүршэл ехэтэй хонишон, КПСС-эй Түнхэнэй райкомой гэшүүн Галсан Хандаевич Ябжанов отарынгаа хонин бүриһөө хурьга абанхай. Коммунист хонишон тэрэнээ 105-да хүргэхэ хүсэлтэй.

Зуутанай зэргэдэ гарахаяа байһан хонишодой тоодо Ленинэй хоёр орденто Гатаб Сыбикович Шойбонов, Владимир Сундуевич Янданов, Шираб Жапович Халударов гэгшэд ороно.

А. ИРИНЧЕЕВ,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭХЭНЬ ЛАБТАЙ

Мария Молоковна Гонгорова олон жэлэй туршад хонин ажал дээрэ хүдэлжэ дүршэл ехэтэй болоһон хонишон. Мүнөө тэрэ Захааминай районой Дүтэлүүрэй совхозой гурбадахи отделенидэ оршодог Бэлшэр гэжэ газарта эхэ хонидой отарые даажа ябана. Һүүлэй хэдэн жэлдэ тэрэнэй даадаг отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 100, тэрээнһээ олоншье хурьгадые абажа түлжүүлээд, гансашье ажахы соогоо бэшэ, мүн район доторoo түрүүлжэ ябана.

Партиингаа XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хабаадалсахадаа, энэ отарын хонишод байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө зуунһаа үсөөн бэшэ хурьга абажа тэнжээхэ гэһэн уялга абаа һэн. Мүнөө отарын бүхы хонидой 80 процент хурьгалаа. Хурьгадынь гээлтэ хоролтогүйгөөр тэнжээгдэжэ байна. Абаһан уялгаяа тэдэнэй дүүргэхэнь лабтай.

Б. ШОЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗУУНҺАА—ЗУУ

Ажахыдамнай байгша оной түл абалга түлэг дундаа ябажа байна. 12.400 толгой эхэ хонидһоо мүнөө 7200 хурьга абаад байна гээшэбди. Хонишодой хэрэг ажал тухай дурдабал, түрүү хонишодоймнай нэгэн —зуутан Булат Норбоевич Дарижапов зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга абаад байгаа. Социалис уялгынгаа ёһоор, тэрэ зуунһаа 110 хурьга абахаар хараалһан юм. Нүхэр Дарижаповай хонид булта түрэжэ ходороогүй. Сагаан-Хүндыдэ түл абалга үшөө үргэлжэлһөөр.

Зуунһаа зуун хурьга абаад, саашадаа социалис уялгаяа дүүргэхын түлөө шармайн хүдэлжэ байһан Б. Н. Дарижапов ажалайнгаа амжалтые Коммунис партиингаа XXVI съездэдэ үнэн зүрхэнһөө зорюулна.

А. БАЛДАНОВ,
Хэжэнгын совхозой парткомой секретарь.

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫН шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ХАРЮУСАЛГААЯА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Зургаан жэлэй саанахана Хойто-Байгалай районой газар дайда дээрэ БАМ-ай барилгашадай түрүүшын отряд буужа, асари ехэ энэ барилга эхилээ бэлэй. БАМ-ай барилгашадтай хамта Хойто-Байгалда эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые наймаалдаг организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд буулгаһан юм. Эдэнэр барилгашадые халуун эдеэгээр, дулаан хубсаһаар дутамаггүйгөөр хангаха гэжэ яһала оролдодог бэлэй. Хойто-Байгалда столово, магазинууд, эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха складууд, холодильнигууд баригдажа захалаа һэн. Барилгашадые эдеэ хоолой зүйлөөр дутамаггүйгөөр хангаха хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулагдадаг байха юм.

Тиимэ байхаашье ёһотой. Һайн шанартай эдеэ хоол бариһан хүдэлмэришэд ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг шуу. Энэ олондо мэдээжэ ааб даа. Манай «Нижнеангарсктрансстрой» трестын хүдэлмэришэдые эдеэ хоолоор, эд бараагаар хангаха управлениин коллектив БАМ-ай барилгын эхилһэн үдэрһөө хойшо бага бэшэ ажал хэһэн байха.

Богонихон болзорой туршада Хойто-Байгалда 53 магазин, 35 столово, хилээмэ бариха 9 завод, овощ хадагалха 26 склад баригдажа, ашаглалгада тушаагдаһан юм. Түмэр харгы барилгашадые, тоннель малтагшадые, хүүргэ баригшадые адли һайнаар хангаха хэрэгтэ бидэ гол шухала анхаралаа хандуулнабди. Шэнэ-Уоян, Тоннельный, Янчукан, Северомуйск, Таксимо поселогуудта һуудаг хүдэлмэришэдэй эрилтые сагсоонь, гүйсэд хангаха гэжэ эрмэлзэнэбди.

Үдэр хоногой ошохо тума Хойто-Байгалай районой газар дайда дээрэ улам ехэ хэмжээнэй ажал хэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй тоо улам олошорно. Ушар иимэһээ манай УРС-ын коллективэй урда үшөөл ехэ, харюусалгатай зорилго табигдана. Барилгашадай эрилтэ һайнаар хангахын тула столово, магазинуудые бүри олоор бариха бологдоно. Бурладай участогай эгээл зүүн захада бодоһон Таксимо, Витим поселогуудта магазинууд, столовонууд баригдажа байнхай.

Манай управлениин коллектив жэлһээ жэл бүри эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам ехээр худалдана. Бидэ 1979 онойхиһоо 16 миллион түхэригөөр ехэ наймаа 1980 ондо хэһэн байнабди. Байгша ондо гэхэ гү, али шэнэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эд бараанай эрьесые 12 процентээр дээшэлүүлхэ даабаритайбди. Коллективнай энэ ехэ зорилгонуудые бэелүүлжэ шадаха гү? Столово, магазинуудай, ОРС-нуудай коллективүүд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаха болоно. Эдэнэй оролдолго шадабариһаа ехэ юумэ дулдыдаха гэээшэ.

Барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын ОРС-ын коллектив Кичерэ, Шэнэ-Уоян, Янчукан поселогуудые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлөөр хангажа байдаг. Тус коллектив БАМ-ай 10-аад мянган хүн зонние хангана. Һүүлэй жэлнүүдтэ Шэнэ-Уоян, Янчукан поселогуудай хүдэлмэришэд ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэдтэ гомдол барихаяа болёо. Столово, магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй муу бэшээр хүдэлжэ байһанние энэ баримта сэхэ гэршэлнэ ха юм. Дүршэл шадабаритай, бэрхэ мэргэжэлтэн И. П. Медуха барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын ОРС-ын коллективые хүтэлбэрилжэ, зарим тэды амжалта туйлаха хэрэгтэнь хубитаяа оруулжа байдаг. Столово болон магазинуудай коллективүүдэй хүдэлмэри ехэл нарииваар хинан шалгагдадаг, тэрээндэ туһаламжа хүргэгдэдэг. Магазинуудта гэнтын шалгалта ходо хэгдэдэг. Энээн дээрэһээ магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд эд бараа наймаалха гурим ёһонуудые зүбөөр сахина, БАМ-ай хүдэлмэришэдые хэрэгтэй эд бараагаар дутамаггүйгөөр хангана.

Барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын ОРС-ын коллектив арбадахи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн юм. 1980 ондо 14 миллион түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые наймаалха даабаряа 15 миллиондо хүргөө һэн. И. П. Медухын хүтэлбэрилдэг ОРС-ын коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Байгша оной түрүүшын хоёр һарын даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, КПСС-эй XXVI съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаа. Эдэнэр хоёр һарын даабариһаа гадуур 25 мянган түхэригэй наймаа хэхэ уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлээ.

Барилга-хабсаралгын 575-дахи ОРС-ын коллектив Северобайкальск городой, Нижнеангарск поселогой ажалшадые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байдаг. Северобайкальск городой столовонуудай коллективүүд һайн шанартайгаар эдеэ хоолой зүйлнүүдые бэлдэдэг болонхой. Столовонуудай хүдэлмэрилэгшэд мэргэжэл шадабаряа ходол дээшэлүүлнэ, конкурснуудта хабаадалсажа, бэшэнэй дүй дүршэлые халан абана.

Эд бараа наймаалдаг 20-дохи магазинай коллектив арбадахи табан жэлэй даабариһаа гадуур 250 мянган түхэригэй наймаа хэһэн байха юм. Энэ коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлдэ бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, БАМ-ай барилгашадай эрилтые хүсэд һайнаар хангахын тула тэмсэнэ.

БАМ-ай барилгашадай эрилтэ һайнаар хангаха хэрэгтэ худалдаа наймаанай баазын коллектив ехэ хубитаяа оруулжа байдаг. Эдэнэр 1980 ондо 80 миллион түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые тушаан абажа, столово, магазинуудта эльгээһэн байха юм. Наймаанай баазын хүдэлмэрилэгшэд вагонуудһаа, баржануудһаа сагболзортонь ашаа буулгажа, холын участогуудта һаадгүйгөөр ябуулна. Энээнэй ашаар мяханай, загаһанай зүйлнүүд, алим жэмэс, овощ удааруулангүйгөөр хэрэглэгшэдтэ хүргэгдэнэ. Энээнэй ашаар 1980 ондо 94 мянган сэбэр олзо үйлэдбэридэ оруулагдаа.

Буряадай участогта мүнөө 50 гаран мянган хүн ажаһууна, ажаллана. Эдэнэй эрилтые түгэс һайнаар хангахын тула манай «Нижнеангарсктрансстрой» трестын УРС-ын коллектив үшөөл ехэ юумэ хэхэ болоно. Барилгашадые һүөөр, мяхаар дутамаггүйгөөр хангаха гэээшэ эгээл шухала асуудалнуудай нэгэниинь мүн болоно. Энэ асуудал зүб тээшэнь шиидхэхын тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Барилгын организацинуудай дэргэдэ хамһабариин ажахынуудые байгуулха хэрэгтэй. Северобайкальск городто оршодог заһабариин прокатна баазын коллектив БАМ дээрэ эгээл түрүүлэн гахай шахан таргалуулха фермэ баряа һэн. Эдэнэр мүнөө 100-гаад гахай шахан таргалуулна. Эндэ теплицэ баригданхай. Үгэрсэ, помидор, һонгино ургуулагдана.

Шэнэ-Уоянда гахайн фермэ бии болонхой. Хүүргэ баридаг 53-дахи отрядай, барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын коллективүүд 200-гаад гахайтай болонхой юм. Мүнөө Буряадай участогта 600-гаад толгой гахай шахан таргалуулагдана. Энэ үшөөл бага гэээшэ ааб даа. Гоуджекит, Тоннельный, Гранитный поселогуудта гахай шахан таргалуулха фермэнүүдые барихаар саг хүрэжэ ерээ. Теплицэнүүд үшөөл багаар баригдана. Мүнөө ехэнхи овощ, эдеэ хоолой зүйлнүүдороной олохон область, хизаарнуудһаа асарагдана. 1980 оной намар Украинаһаа, Баруун Сибирьһээ, Белоруссиһаа, Ураалһаа хартаабха, һонгино, капуста худалдажа абаад, Хойто-Байгал асараабди. Бидэ 5500 тонно хартаабха үбэлдөө бэлдэхэ аад, үнэн дээрээ 7000 тонно хартаабха асараабди. 1110 тонно капуста, 704 тонно һонгино худалдажа абаабди. Энэмнай зун болотор бардам хүрэхэ юм.

«Магазин, столово, хубсаһа угааха ба химическэ аргаар сэбэрлэхэ газарнуудта — эндэ хүнүүд үдэр бүри ябадаг гэээшэ. Тэдэ юу худалдан абажа шадахаб? Ямараар тэдэниие угтанаб? Яажа тэдээнтэй хөөрэлдэнэб? Ажаһуудалайнгаа элдэб янзын тухашаралгануудта хэды шэнээн сагаа тэдэ баранаб? Эдэ асуудалнуудай ямараар шиидхэгдэдэг дээрэһээ ехэнхидээ хүнүүд манай хүдэлмэридэ сэгнэлтэ үгэдэг байна ха юм. Тиихэдээ шангаар, эрилтэ ехэтэйгээр сэгнэдэг гэээшэ», — гээд Л. И. Брежнев КПСС-эй XXVI съезд дээрэ хэлэһэн байна. Тиимэһээ энэ даабари манай саашанхи хүдэлмэриин гол зорилго болоно гэээшэ. Энээниие гүйсэд бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулха ёһотойбди.

Г. СКРЯБИКОВ,
«Нижнеангарсктрансстрой» трестын УРС-ын начальник.

МҮНӨӨДЭР—ГЭР БАЙРЫН-КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН БОЛОН, ХҮН ЗОНОЙ

БҮГЭДЭНДЭ ХАБААТАЙ ҺАЛБАРИ

Бүхы республикымнай ажалшад, тэрэ тоодо Гэр байрын-коммунальна ажахын, Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд һая боложо үнгэрһэн КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэл болон съездын баталан абаһан бусад документнүүдые гүнзэгыгөөр шудалжа байна. Съездэдэ бэлэдхэлэй үе республикымнай Гэр байрын-коммунальна ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгын, нэрэ хүндын хэрэгэй шалгалта боложо үгэһэн байна. Манай министерствын предприятинууд болон организацинуудай коллективүүд съездын хүдэлмэреэ эхилхэһээ урид дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргажа, мүнөөдэрэйнгөө амжалтануудые үнгэрһэн сагай туйлалтануудтай, Коммунис партиин XXVI съездын хараалһан шэнэ түсэбүүдтэй зэргэсүүлэн, таараха тобшололнуудые хэжэ байнхай.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ коммунальна ажахын капитальна барилгада 53 миллион түхэриг һомологдоһон байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ 16 километр канализационно коллектор, Октябрьска районго канализационно станци, трамвайн подстанци, трамвайн 8 километр ута лини, «Байгал» гостиница һэльбэн шэнэлэгдээ. Закаменск, Заиграево, Хэжэнгэ, Бэшүүр, Хурамхаан болон Хэрэндэ гостиницанууд болон бусад шухала барилганууд бодхоогдоо. Улаан-Үдэдэ 500 хүнэй байха арба гаран дабхар гостиница, 600 һургашадай һууритай ГПТУ-гай комплекс, уһа сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүд, Аршаанда, Нарһатада, Хурамхаанда гостиницанууд, асфальто-бетонно завод болон бусад ехэ объектнүүд түлэг бодхоогдожо байнхай.

Улаан-Үдые болбосон түхэлтэй болгохо талаар нилээд ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри ябуулагдана. Улаан-Үдымнай олон үйлсэнүүд шэнээр һэльбэгдэһэн байна. Республика доторнай 500 мянган дүрбэлжэн метр тротуар заһабарилагдаа, 220 мянга гаран модод, 1 миллион шахуу һөөг бургааһад һуулгагдаа, 3 мянга гаран электролампанууд үйлсэнүүдые гэрэлтүүлнэ.

Коммунальна ажахын үйлэдбэриин хүсэнүүдые һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар, 1975 онтой сасуулбал, коммунальна, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн 1980 ондо 34 процентээр ургажа, арбадахи табан жэлэй туршада бүхыдөө 15 миллион түхэригэй хүдэлмэри түсэбһөө гадуур хэгдэһэн байна. Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар түсэбүүдээ дүүргэһэн байнабди.

Манай министерство кадрнуудаар һайнаар хангагдадаг болоо. Хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ тушаалнуудта дээдэ ба тусхай дунда мэргэжэлтэй мянга гаран хүн хүдэлмэрилнэ.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй хугасаа соо «Буряткоммунэнерго» нэгэдэлэй, водопроводно-канализационно ажахын, Баргажанай, Хориин, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай районуудай гэр байрын-коммунальна ажахын үйлэдбэриин управлени, автотранспортна тусхай ажахын коллективүүд сэг үргэлжэ социалис мүрысөөндэ шалгаржа, ажалдаа ехэ амжалтануудые туйлаһан байна.

КПСС-эй XXVI съездые, өөһэдынгөө заншалта һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, ажалша олон коллективүүднай дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан байгаа. Загарайн, Хойто-Байгалай, Прибайкалиин, Улаан-Үдын райгүйсэдкомуудай гэр байрын-коммунальна ажахын үйлэдбэриин управленинүүдэй коллективүүд, «Буряткоммунэнерго» нэгэдэл, «Бурятремстрой» нэгэдэлэй, водопроводно - канализационно ажахын управлениин зарим участогууд байгша онойнгоо хоёр һарын түсэбые февралиин 23-най үдэр дүүргэжэ шадаһан юм. Эдэ коллективүүдэй ашаг үрэтэ ажалай ашаар хүн зоной коммунальна болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын түсэбөө манай министерствын коллективүүд февралиин 23-да дүүргээ.

Манай парти болон правительство гэр байрый-коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые үндэрөөр сэгнэдэг байна. Манай һалбариин 12 хүн «Гэр байрын-коммунальна ажахын габьята хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэтэй. Тиихэдэ 39 хүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай юм. Түрүүшүүлые арбадахи табан жэлэй дүнгүүдээр КПСС-эй обком болон республикымнай Министрнүүдэй Совет СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнахыень зүүршалаад байна. Үнгэрһэн 5 жэлэй туршада эрхим һайнаар ажаллагшадай дундаһаа 4 хүн «Буряадай АССР-эй гэр байрын-коммунальна ажахын габьята хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн, 6 хүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар, 18 хүн — КПСС-эй обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай. 81 хүн —«Арбадахи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгтэ хүртэжэ, өөрынгөө заншалта һайндэрые угтажа байна. Тэрэшэлэн ажалдаа эрхим дүнгүүдые туйлагшадай тоо жэл бүри олошорно. Уһа сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүд дээрэ 20 гаран жэл ажалладаг А. Т. Лагерева, тусхай авто-ажахын мастерскойн начальник Б. Е. Макулицкий, гостиницын нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэ З. В. Покровская, 5-дахи домоуправлениин слесарь П. В. Стогов, трамвайн жолоошод Л. З. Баляева, А. А. Петухова, 2-дохи РСУ-гай бригадир Л. И. Буркова, «Буряткоммунэнерго» нэгэдэлэй ахалагша электромонтер Ю. И. Гингин, тус нэгэдэлэй бригадир, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат М. П. Нефедьев болон бусад түрүүшүүлэй нэрэнүүдые энэ һайндэрэй урда тээ дурдангүй байхын аргагүй.

Парти болон правительство манай республикын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулжа байдаг. КПСС-эй Центральна Комитет болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет байгша оной январь һарада «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ Буряадай АССР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань комплексноор хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол баталан абаһан. Энэ талаар республикымнай ажалшад, тэрэ тоодо Гэр байрын коммунальна ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэд нилээд ехэ юумэ хэхэ, бүтээхэ ёһотой болоно.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ хэхэ ажалнай үшөөл ехэ. Һуурин тосхонууд болон городуудые уһаар хангаха, городой электротранспорт хүгжөөхэ, энергетическэ ажахые шэнэдхэн һайжаруулха, хүдөөгэй һуурин тосхонууд, городые болбосон түхэлтэй болгохо талаар илангаяа ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри дүүргэгдэхэ ёһотой.

Дутагдалнууд тухайгаа хэлэнгүй гарахын аргагүй, ажал хэрэгтэмнай һаад ушаруулжа байһан дутуу дундануудые манайда үшөөшье олон байһаар. Һалбаримнай зарим коллективүүд түсэбүүдээ гүйсэд һайнаар дүүргэнэгүй. Капитальна барилга хэхэ түсэбөө жэлһээ жэлдэ дүүргэнэгүйбди. Үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонуудые хэрэглэхэ, хүдэлмэриин шанар ба ашаг үрые дээшэлүүлхэ, хангалгын шанар һайжаруулха талаар горитой дутагдал байна гэээшэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев партиин XXVI съезд дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл соогоо иигэжэ заһан байна: «...Коммунальна ажаһуудалай предприятинуудай техническэ хангалга дээшэлүүлхэ, орон дотороо тэдэниие бүри тааруу зохидоор хубаарилха, мэргэжэл түгэс кадрнуудые тэдээндэ бэлдэхэ ушартай гэээшэ». Манай һалбариин хүгжэлтэдэ партиин зүгһөө Л. И. Брежневэй иимэ ехэ анхарал хандуулһандань бидэ омог баяртай байнабди. Энэ шухала заабаринуудые дүүргэхэ гэээшэ манай эгээл гол зорилго болоно.

Б. БОРЖОНОВ,
республикын гэр байрын-коммунальна ажахын министрэй орлогшо.

ЛЕНИНГРАД. КПСС-эй XXVI съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн элидхэл соо научно-техническэ үндэр дэбжэлтэ туйлаһан предприятинуудай дунда Ленинградай «Электросила» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл дурдагданхай.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Игналинска АЭС-эй 800 мянган киловатт хүсэтэй турбогенераторай ротор нэгэдэлэй гол цех дотор хабсаргагдажа байна.

ТАССай фотохронико.

СЕМИНАР БОЛОБО

КПСС-эй XXVI съездын материалнуудые шудалха талаар партийна һуралсалай пропагандистнуудай ээлжээтэ семинар КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшанда боложо үнгэрбэ.

«КПСС-эй XXVI съездын хүдэлмэриин дүнгүүд болон тэрэнэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар Буряадай областной партийна организациин зорилгонууд» гэһэн дэлгэрэнгы лекци КПСС-эй обкомой секретарь, КПСС-эй XXVI съездын делегат В. Г. Бирюков хэбэ.

«Дэлхэйн социалис байгуулалтын хүгжэлтэ. Сүлөөлэгдэһэн оронуудтай харилсаа хүгжөөлгэ», «КПСС болон дэлхэйн коммунис хүдэлөөн», «Парти — совет арадай манлай» гэһэн темэнүүдые яажа тайлбарилха тухай лекцинүүдые эрдэмтэд — философиин эрдэмэй кандидадуд В. М. Аврамова (БСХИ), Д. Д. Очиров (БГПИ), түүхын эрдэмэй кандидат П. С. Дырхеев (ВСТИ) гэгшэд уншаба.

Мүн КПСС-эй экономическа политика, совет обществын оюун бодолой хүгжэлтэ, социалис ажабайдалай шэнэ жэнүүдэй бэхижэлгэ, СССР-эй Конституци болон совет политическэ байгуулалта гэһэн темэнүүдые шудалха онол арга тухай эрдэмтэд—экономическа эрдэмэй кандидат Ц. М. Данзанов (Госплан), философиин эрдэмэй кандидат И. И. Осинский (БГПИ), түүхын эрдэмэй кандидадууд Н. А. Анпилогов (ВСТИ), Ю. В. Абросимов (БГПИ) гэгшэд лекцинүүдые уншаа. Эсэстэнь СССР-эй уласхоорондын байдал тухай удха түгэс лекци «Знание» бүлгэмэй түшүүн, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат А. С. Серебряков уншаа.

Ж. БАДМАЕВ.

РКП(б)-гэй X съездын 60 жэлэй ойдо

ЭРИ[Д]Э...

ЛЕНИНСКЭ ПАРТИ научна социализмын үзэл сурталнуудые бодото дээрэнь түрүүлэн бэелүүлхэ, хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулха, харин мүнөө хүн түрэлтэнэй түүхэдэ мүн лэ анха түрүүн коммунис общество шэлжэн оролгын зорилгонуудые шиидхэхэ нэрэ хүндэдэ хүртэбэ. Компастал адляар, научна теориие хүтэлбэри болгон, ажалша хүнүүдые нягтаар жагсаажа, һайнаар эмхидхэжэ, нэгэ нэгээ һэлгэһэн түүхэтэ шата бүхэндэ үзэл сурталнуудтаа, съезднүүдэйнгээ шиидхэбэринүүд ба заабаринуудта түшэглэн, КПСС энэ агууехэ, гэхэтэй хамта, хүшэр бэрхэшээлтэй уялга зорилгоёо дүүргэдэг байгаа, мүнөөшье дүүргэжэ байна.

I.

СОВЕТ ОРОНОЙ түүхэдэ гайхамшагта, мүн айхабтар орёо хүшэр үедэ болоһон РКП(б)-гэй X съезд партиин дээдэ хуралдаануудай дунда онсо һуури эзэлдэг юм.

Энэ съезд 1921 оной мартын 8-һаа 16 болотор үнгэргэгдөө һэн.

Оромнай хабарай һайхан сагта орожо байба. Энэ хадаа этигэл найдалай хабар бэлэй. Улаан армеецүүд — хүдэлмэришэд болон тарияашад —гэр гэртээ бусажа байгаа. Гурбан жэл соо сороболһон граждан дайн дүүрэбэ. Сагаантанай һүүлшын арми — барон Врангелиин арми һамна бута сохигдоһон байгаа. «...Бүхы дэлхэйн капиталистнууд болон империалистнуудаар дэмжэгдэһэн дайсанай сэрэгүүдэй Совет республикын газар дайда дээрэһээ үлдэгдэн намнагдаад байха үедэ бидэ съезддээ түрүүшынхеэ сугларбабди», — гэжэ В. И. Ленин хэлээ һэн. **(зохёолнуудай гүйсэд суглуулбари, 43-дахи том, 4-дэхи хууд.).**

Зохёон байгуулхы ажалаа эрхилхэ, түсэбүүд дотор найруулагдаһан темэнүүдые гүнзэгыгөөр шудалха арга Октябриин революциин һүүлээр түрүүшынхеэ олгогдобо.

Гэбэшье агууехэ этигэл найдалай хабар ондоо, тиимэшье һаруул бэшэ талатай һэн...

Дүрбэн жэл соо үргэлжэлһэн империалис, гурбан жэлэй туршада болоһон граждан дайнай үедэ Росси национальна баялигуудайнгаа хахадһаа үлүү хубииень гээһэн байгаа. 1913 ондо Россиин национальна баялигууд 150 миллиард түхэритөөр сэгнэгдэжэ байһан юм. Оронойманай байдал айхабтар хүндэ хүшэр байгаа бшуу. Ленин тэрэниие үхэхэ болотороо сохюулшаһан хүнэй бэетэй сасуулһан юм гэхэ. «Долоон жэл соо тэрэ наншуулаа, —гэжэ тэрэ съезд дээрэ тэмдэглээ һэн, — тиимэһээ, юрэдөөл, бурхан зүг, таягаараашье тулажа ябаг лэ даа!» **(тэндэ, 68-дахи хууд.).**

Фабрика, заводуудзогсоогдошонхой, транспорт арай шамай хүдэлхэ, түлишэ үгы һэн, ороохо тариан дутагдаха. 1920 ондо ган гасуур болож, ургасын муугаар гаралга хангалтагүй нүлөө үзүүлээ.

Хүдэлмэришэн анги үлэсхэлэн хооһон байдалда оробо. Дотоодын болон гадаадын контрреволюцида эсэргүү тэмсэлэй гол бэрхэшээл түбэгүүдые бэе дээрээ даажа гараһан хүдэлмэришэн анги туйлай ехээр эсээ, ядуу байдалда ороо. Тэрэнэй зэргэнүүд үсөөрөө: хэдэн мянгаад пролетаринар байлдаануудта унаа, олониинь партийна, совет ба ажахын хүдэлмэридэ эльгээгдээ, хүдэлмэришэдэй зарим хубинь үлэсхэлэн хооһон байдалһаа, мүн предприятинуудай зогсоогдошоһон дээрэһээ хүдөө нютагуудта ажаллахаяа ошоһон байгаа.

Хүдөө нютагай байдал хүндэ хүшэр һэн. Эдеэ хоол хубаарилгые буруушаажа, тарияашад гэмэр-гутар гэлдэхэ. Ушарынь гэхэдэ, үлүү гараһан ороохо тарияаень эдэнэрһээ миинтээр абаха. Армиие хооллуулха, тэдээндэ газар үгэһэн Совет засагые аршалан хамгаалха хэрэгтэй гэжэ тарияашад ойлгоһонһоо дайнай боложо байха үедэ энэ ушартай эбсэдэг һэн. Харин мүнөө эдэнэр һайнаар ажаһуухые, ажал хэрэгээрээ олоһон эдеэ хоолой зүйлнүүдые өөһэдынгөө дураар худалдажа, тэрэ мүнгөөрөө промышленна эд бараа абахые хүсэдэг бэлэй.

Тарияашадай дунда дэлгэрһэн дураа гуталгые, хүдэлмэришэн ангиин байдалай һу... ларалгые, тэрэнэй бүри дэ жэжэ буржуазна эмхи хүсэнэй ургалтые бодото нюусашье ангиин дайсад баашалан хэрэглэхые оролдодог байгаа. Хэдэ хэдэн онуудта нюдарган баялигай восстанинууд болон Эсернүүд болон меньшевигүүд, анархистнууд болон та сохюулаагүй сагаан партиин X съездын эхи һээ долоон хоног урид Кронштадта үймөө буһалгаа һан юм. Бүхы оршон дал, үйлэ хэрэгүүдэй бодото байдалда үнэн зүб нэлтэ үгэжэ, саг дары жээнүүдые абаад, шиидхэхэ ябуулгануудые хэхэ эрилтэ РКП(б)-гэй урда табиһан гаа. Гэбэшье орон дотор хёолдоһон бэрхэшээл гүүд партидашье нүлөө тэрэнэй гэшүүдэй зарим биин — революционно туужалай һургуули гара залуу коммунистнуудай дын меньшевигүүд эсернүүдэй дунда гүйбалзаха ябадал үзэгдэ байгаа. Парти дотор бололгын тэмсэл 1920 оной ноябрь профсоюзуудта хүдэлмэ сэрэгэй арга онолнуудһаа саха, үргэн ехэ демократ орохо тухай асуудал нинэй, ленинецүүдэй һай һүүлээр иимэ илангаяа орёо шанга болоо.

Троцкий ба Бухарин дэлмэришэнэй эсэргүүсэл бүлэг», «децистнүүд» оппортунис бусад бүлэгүүд партиин хараа шугамые руушаажа тэмсэбэ. Эдэ марксистнууд гэээшэбди эдэнэр бултадаа өөһэдыгөө тоолодог һэн. Бултадаа хүүрэээрээ социализмын байбашье, харин бодото рэ партиин эб эе та үргэн ниитэ ажалшад рэниие холодуулха гэжэ рилго урдаа табидаг гаа. Тусхайлбал, Троцкий рэгэй коммунизмын бьенэ шангадхан мушхан эрилтэ табидаг; «хүдэлмэришэнэй эсэргүүсэлтын совет гүрэнэй зургаа байгуулалтые «үйлэдбэ шэдэй» эмхеэр һэлгэхэ радхадаг; «демократ централизмын» бүлэг жонуудай эрхэ сүлөөгэй хыень туйлахые оролдожо

ЭГЭШЫН ЗАЯАН

Түрүүшынхеэ Чимитова Людын нэрые энэ жэлэй февраль һарада Загарайда үнгэрһэн үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлэй слет дээрэ дуулаа һэм. Загарайн залуу һаалишадай дунда эрхимлэһэнэй түлөө районойнгоо комсомолой организациин Улаан туг зал руу оруулалсаха нэрэ хүндэдэ тэрэ хүртэһэн байба. Харин тэрэ үдэр Людатай уулзажа шадагдабагүй.

Һүүлдэнь Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түб бологдог Шэнэ-Буусада ябахадаа, Людатай уулзаха хүсэлтэй гэрыень зонһоо һурагшалһам: «Тэрүү-үү тэрэ, эгээл хойто захада, фермэһээ наашаа ябахада, хоёрдохи гэр байха», — гэһэн харюу ababab.

Тэрэ үдэр жабартай хүйтэн байжа, малгайнгаа шэгэбшэ буулгаһан бэеэрээ, һалхи һүрин зүдхэшэбэб.

Тингэжэ ябатарни, урдаһаамни хүйтэнһөө хүри улаан болошоһон нюуртай, арбан гурба-дүрбэ тухай наһанай нариншаг бэетэй нэгэ хүбүүхэн хоёр гартаа дүүрэн уһатай хүнэг баринхай үйлсые хүндэлэн гаража ябаба. Чимитова Люда хаана байдаг бэ гэжэ һураһамни, хүнэгүүдээ табяад, нам тээшэ эрьежэ, харахан нюдэнүүдээ халта ялагад гүүлэн: «А, эндэ-эндэ, намтай ошоёбди. Абгаймнай мүнөө ерэхээ байһан байха фермэһээ»,—гэжэ хэлэбэ.

Гэртэ ороходомнай үнеэхил намай асарһан хүбүүндэл адли хара шарайтай, үндэр задарюун бэетэй залуу хүбүүн урдаһаам гаража ерэбэ. Саанахана телевизор хараһан үшөө нэгэ залуу басаган. Люда үшөө ерээгүй байба. Халта хүлеэжэ һуутараа, фермэ ошохо байна гээд, гарабаб.

Үйлсэ үнгэржэ ябатарни, һахы һалаг гэшхэлжэ ябаһан гурбан эхэнэр харагдашаба. Людые абаһаар багсаабаб. Нүгөөдэ хоёр, нилээд хаһатайхан бэетэй, наһажаал эхэнэрнүүд ерэһэн ушарыем мэдэхэдээ: «Үү-ү, юун болоо һайн юм гэээшэб! Бүри Людын эжытэй хүдэлһэн хоёр гэээшэбди. Люда тухаймнай бэшэхээр лэ байха!» — гэн, шууялдашаба. Эдэ хоёр үнинэй һаалишад, райсоведэй депутат Светлана Банзарова, Цырендулма Нимаева хоёр байба.

Гэртэнь бусабабди...

Шуумгайхан табагаа табяад, шэрэм дээрэ байһан гүсэ абажа, намдашье, өөртөөшье ууралтама халуун, һайхан сай аягалаад орхихо зуураа: «Үглөөгүүр намдуухан байһан аад лэ, энэ мүнөө юун болошотороо һалхилшаба гэээшэб,» — гэжэ байжа Люда хөөрэнэ. «Үнеэдни хуушан дал соо байдаг. Хүйтэн даа. Хажуугаарнь трактористмнай үбдөөд, талха, һолоомоёо өөһэдөө шэрэнэбди».

Людын шүрдэгэрхэн аад, шүрбэһэлиг улаан гарнуудынь харанаб. Нюргааршье дундуур, ташарайгүйхэн. Үрин сагаахан, маряагүй нюур дээрэнь хара хүреэтэй, адаршаг нюдэнэй шэл.

Энээхэн залуу наһандаа энэ эхэнэр яһала юумэ үзөө гэээшэ ааб даа. Арбаад жэлэй саада тээхэнэ Улаан-Үдын 7-дохи ГПТУ-да орожо, штукатурай мэргэжэл шудалжа гараба. Жэл тухай хүдэлжэ байтараа хадамда гараа һааб даа.

1978 ондо Шэнэ-Буусын фермэдэ һаалишанаар хүдэлжэ байһан Людын эжы, Эрдынсева Янжима, ойро зуура хүндөөр үбшэлөөд, сагһаа урид наһа барашаба. Ёндон гэжэ дүү хүбүүниинь бэеэ хүсэд дааха наһандаа хүрөөгүй байгаа. Анхан намай газаа угтажа оруулһан одхон хүбүүн Норбо тиихэдэ оройдоол табадахида һуража байгаа. Людын өөрыньшье Зориг гэжэ хүбүүниинь гурбатайхан ябаа.

Теэд яахаб? Эгэшын уялга ехэ ха юм. Уншэрһэн дүүнэртээ эжынгээ түлөө үлэбэ.

Эжынь бүлэг үнеэдшье эзэгүй үлөөгүй — Люда даажа абаба. Багаһаа хойшо эжытээ ото хамһалсажа ябаһан хадаа ажалтала эжэлшэжэ тэрэ ядаагүй. «Эжымнай шанга юм һэн даа. Өөртөөл адляар маанадаа хүдэлгэхэ. Бишье дүүнэрээ дахуулхадаа, эжынгээ заншалаар байгша һэм. Энэ Норбыемнайшье харыт даа, — гээд, арбайштараа түлеэ хахалжа байһан дүүгээ сонхоор заана. — Түлеэ, уһа, малаа энэмнай хуу даагаад байдаг».

Түрүүшынгээ жэлдэ залуу һаалишан 2200 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаажа, эжыһээ дутуугүйгөө харуулаа һэн. Табан жэлэйнгээ даабари хахад жэлээр уридшалан дүүргэбэ. Нёдондо хабар партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаа.

Гэртээ намай түрүүн угтаһан үндэр хара хүбүүн, Ендон байба. Тэрэ нёдондо намар армиһаа ерэһээр һамга абаад, мүнөө колхоздоо трактористаар хүдэлнэ. Мүн Людын нүхэр, Цырен баһал трактористаар хүдэлдэг юм.

Хорёод гарахан наһандаа энэ эхэнэрэй гэрэй эзэн боложо, дүүнэрээ хүнһөө дутуугүйгөөр ургэжэ, хахарһан удариһаниинь хадхажа, ажал дээрээшье шалгаржа ябаһаниинь һайхан байна. «Тугаарай намтай ябаһан ажымни нүхэд, Цырендулма, Света абгайнар, хэды намда туһалаа, хамһалсаа гэээшэб. Колхозшье энэ гэр манда үгөө һэн, —гэжэ сэдьхэлээ ханангяар Люда дурдана.—Ажалаймни түлөө һая Загарайда «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэг намда зүүлгээ. Зундаа Монгол ошохо путевкоор шагнаа».

Нёдондонойшье хүшэр жэлдэ Л. Чимитова түсэбөө дүүргэжэ, районой залуу һаалишадай дунда эрхимлэбэ. Энэ жэлэй эхинһээ 20 үнеэнэйнь оройдоол арба нэгэниинь һаагдажа байбашье, уялгаяа хүсөөнэ.

—Маанад амаралтагүйшье шахуу хүдэлнэ гэээшэ аабзабди даа,—гэжэ Люда хөөрэнэ. Хара сэмбэ сабхинь шэбхэ шабар боложо хаташанхай. Ноһоор оёһон улаан малгай дээрэнь һолоомо, үбһэнэй хог. —Теэд үнэн дээрээ амархан болоходоо, гурбан үдэрэй үнгэрхэдэ, доосооһоошни нэгэ юумэн «түлхиһэндэл» болоод, тэрэ дал тээшээ «яба, яба» гэхэ.

Мүнөө энэ диван дээрэ һуужа байхыень харахада, нээрээшье налайн һуужа сохом һураагүй хүн гэжэ мэдэхээр. Гансал ажалда долорһон маряагүй гарайнь шүрбэһэлиг нарихан хурганууд бүдэй нэгэ уртэһые эжэ эхигүй эмиршэнхэй...

Н. БАДМАРИНЧИНОВ.

Совет орон дотор

ШАНАР — ГОЛ АНХАРАЛДА

Нарвын мебелиин комбинадта боложо үнгэрһэн дүтэрхы предприятинуудай уран һайханай нэгэдэмэл соведэй заседани продукциин шанарые саашадань һайжаруулха арга замуудые хараалаа юм. Үйлэдбэриин бүхы участогуудта хиналта шангадхаха гэжэ шиидэгдэһэн байна.

Комбинадай коллективэй һанаа ехэ зобоохоор тиимэ шалтаг үгы шэнги: уялгануудаа нэгэ жэгдээр дүүргэдэг, бүтээн гаргадаг продукциинь хахадынь шахуу гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй, продукциинь худалдан абагшадан дунда һайшаагдадаг байха юм. Теэд партиин XXVI съезд дээрэ хэрэглэмжын эд бараанай шанарта тон ехэ анхарал хандуулагдаһан байгаа. Тиимэһээ мебель бүтээгшэд хүдэлмэридөө бүри ехэ эрилтэтэй гээр хандаха гэжэ шиидээ бшуу.

Дүтэрхы предприятинуудай коллективүүдтэй холбоо барисаагаа саашадань бэхижүүлхэ гэээшэ ажал хүдэлмэридэнь ехэ туһатай байха гэжэ тэдэ тоолодог, тиимэһээл элдэб материалаар хангадаг предприятинуудтай шанарай хамтын совет байгуулаа юм. Хамтынгаа хүсөөр эсэсэй эрхим һайн дүнгүүдые туйлахада бэлэн байха бшуу.

АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ХЭРЭГЛЭН...

Олон миллион совет хүнүүд хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэдтэ үдэр бүри хандадаг байдаг. Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүд тэрэниие саашадань нарижуулан һайжаруулхаар хараална. Өөһэдынгөө тусхайта һалбаридэрэй урда тээ һалбариин түрүү предприятинуудай коллективүүд туйлаһан амжалтануудтухайла элидхэнэ. РСФСР-эй Гэр байрын-коммунальна ажахын болон хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствэнүүдэй эрхилэгшэд эдэ мэдээсэлнүүдые нигэжэ тайлбарилна:

Баримта: Смоленскын коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд городой түбые болбосон түхэлтэй болгожо дүүргэбэ. Харгынууд гуримжуулагдаа, гэр байранууд болон инженернэ коммуникацинууд заһаралагдаа, модо, сэсэг һуулгалгазар бэлэн болгогдоо».

Тайлбари:

Арбадахи табан жэлэй туршада хамта 400 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаһан, комплексноор заһабарилагдаһан байна. РСФСР-эй хото городууд болон хүдэлмэришэнэй тосхонуудай гүрэнэй ба кооперативна гэрнүүд түбэй газарһаа халуун уһаар хангагданхай.

Энэ табан жэлдэ республикын гэр байрын фондые бүри болбосон һайн болгожо дүүргэхэ юм. Тиигэжэ 30 миллион хүн гэр байрынгаа эрхэ байдалые һайжаруулха.

Хото городууд болон һуурин тосхонуудта газ оруулагдана. Мүнөө жэл үшөө миллион шахуу байрада газ оруулагдаха юм. Республикын 90 хото городуудта сэбэрлэлгын барилганууд ашаглалгада оруулагданхай. Хэдэн арбаад мянган километр инженернэ коммуникаци тодхон табигданхай.

Үргэлжэ дээрэнь барилга хэхэ ба хото городуудые болбосон һайн болгохо хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэнэ. Энээнэй тулада арбан нэгэдэхи табан жэлдэ багахан городуудта коммунальна ажаһуудалай хэдэн арбаад объектнүүд баригдаха, тэрэнэй үйлэдбэриин бааза һайжарха юм.

Гэбэшье хэдэ хэдэн районуудта хүдэлмэриин эршэ түсэбөөр хараалагдаһанда хүрэнэгүй. Һалбариин хүдэлмэрилэгшэд нөөсэнүүдые бүри һайнаар хэрэглэхэ зорилго урдаа табинхай. Тэдэ техникэ бүри ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхые, гар ажалай хэмжээе бага болгохые оролдоно.

Баримта: Байгал-Амарай түмэр замай нисислэл — Тындэдэ ажаһуудалай шэнэ байшан хүдэлжэ эхилбэ. Хубсаһа хунар һэльбэн шэнэлхэһээ эхилээд түрэ хурим эмхидхэхэ хүрэтэр хэдэн арбаад янзын туһаламжа БАМ-ай барилгашадта зорюулан тэндэ эмхидхэгдэнэ.

Тайлбари:

Һаянай промышленна районуудта, тэрэ тоодо БАМ-ай барилгын оршондо ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха һалбари хурдан түргэнөөр хүгжэнэ. Ажаһуудалай далаад байшан, тушаан абалгын комплексно пункт, хэдэн арбаад ателье эндэ хүдэлнэ. 350 шахуу янзын туһаламжа үзүүлэгдэдэг байна.

Һалбариин ажалшадай хүдэлмэреэ нарижуулан һайжаруулхадань үйлэдбэриие хүгжөөлгын нөөсэнүүд туһалдаг байна. Үнгэрһэн табан жэлдэ 110 гаран предприятинууд дээрэ шанарые залан хүтэлхэ гурим нэбтэрүүлэгдэһэн байна. Хэдэн зуугаад ателье, мастерской мүнөөнэй тон шэнэ түхеэрэлгээр хангагданхай. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын 250 гаран элдэб предприяти нээгдээ юм.

Хүдэлмэриин хэмжээн жэлһээ жэлдэ ехэ болоно. Арбадахи табан жэлэй туршада хубсаһа хунар һэльбэн шэнэлхэ талаар 60 миллион шахуу захил, олон зуугаад миллион бусадшье захил Россиин Федерациин хүн зондо зорюулагдан дүүргэгдэһэн байха юм.

Баримта: Ярославска областиин тосхонуудта захил абалгын комплексно пунктнууд олоор эмхидхэгдэнхэй юм. Мүнөө ажахы бүхэндэ ажаһуудалай предприятинууд бии болонхой. Энэ баримта хүдөөгэй хүн зониие хангалгын хэмжээе дээшэлүүлхэ арга олгоно.

Тайлбари:

Бусадшье хэдэ хэдэн областьнуудта: Московско, Свердловско, Тульска областьнуудта үндэр дүнгүүд баһал туйлагдаа. Үнгэрһэн табан жэлдэ хүдөө нютагуудта хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн хахад хубяар ехэ болоһон байна. Тосхонуудта захил абалгын комплексно пунктнууд олоор эмхидхэгдэнхэй. Республика дотор 70 мянган пункт тоологдодог. Городуудтахи ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын тусхай шэглэлтэй предприятинуудай хүсэн ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэдэг.

Хүдөө нютагуудта хангалгын түрүү аргануудые бүри үргэнөөр нэбтэрүүлнэ. Жэшээнь, хүн зоной гэртэнь ерэжэ захил дүүргэдэг, захил абадаг байна.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын һалбариин хүдэлмэрилэгшэд эрхим түрүү коллективүүдэй дүй дүршэлые хэрэглэн, хүдэлмэридөө ойи байһан дутагдалнуудые усадхахын түлөө тэмсэнэ. Оронийе хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд, табан жэлэй даабаринууд тэдэнэй урда нимэ зорилго табина бшуу.

(ТАСС).

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын предприятинууд арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн юм. Тиимэ предприятинуудай тоодо Хяагтын, Зэдын, Мухэнэй, Хурамхаанай районуудай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд оролсоно. Хурамхаанай, Түнхэнэй районуудай хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинатай коллективүүд, жэшээлхэдэ, 1980 оной дүрбэдэхи кварталай дүнгүүдээр республикын хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын, мүн тус һалбариин профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна юм.

КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ олон коллективүүд оролсоод, ажалай горитой амжалтануудые туйлаһан байна. «Телерадиотехника», «Бурятхимчистка», «Бурятшвейбыт» нэгэдэлнүүдэй предприятинуудай, Прибайкалиин районно үйлэдбэриин, Баргажанай районой КБО-гой, мүн Сотниковой үйлэдбэриин управлениин коллективүүд байгша онойигоо түрүүшын хоёр һарын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Манай корр.

КОММУНИС АЖАЛАЙ ЦЕХТЭ

Репортаж

«Бурятбыттрикотаж» нэгэдэлэй гол предприятиин хоёр дабхар корпусууд ербылдэнэ. Газаань ариг сэбэр даа: обоологдоһон бог шорой гэхэ гү, али сомогдоһон түмэр түдэгэ, түлеэ залһанда адлирхуу юумэн гэжэ огто үгы. Эндэ ажалладаг хүнүүд гурим журамда дуратай гэжэ абаһаар лэ тухайлхаар. Тэндэхи нэгэ байшангайнь үүдые татажа ороходомнай, киноэкран дээрэ харагдажа байһан мэтээр саг зуура олон станогууд, тэдэ станогуудайнь саанахи хүнүүд харагдаадхиба.

«Сайн байна, айлшад! Орыт наашаа!» — гэжэ халаанай мастер, тус нэгэдэлэй партийна организациин секретарь Валентина Иосифовна Медведева бидэниие уриба. Тиигээдшье ажал хэрэг тухай хөөрэлдөөн эхилшэлэй.

Бидэнэр Улаан-Үдын фабрикын хубсаһа нэхэдэг цех соо орободи. Автомат станогуудта углагдаһан булсуутаһан ээрсэгүүдһээ нооһон утаһан һубигда һубигдаһаар хубсаһанай зүйлнүүдые зохидмоноор оньһонууд нэхэбэшье, тас-няс гээд, тээгэлдээд зогсошодог байха юм. Иимэ ушарай тохёолдохогүйн тула тэрэ автомат оньһонуудые хинан шалгажа байдаг хүнүүд — нэхэгшэд станок бүхэниие хёрхо наринаар ажаглан харана. Тэдэнэр станогуудайнгаа «абари зангые» һайн мэдэдэг болонхой. Тиимэ хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн Ажалай Алдар Солын III шатын ордено, коммунистка Валентина Егоровна Климентьева эндэ гушан нэгэдэхи жэлдэ ажаллана.

— Эндэ ажаллахаяа түрүүшынхеэ ерэхэдэм оройдоол хоёр-гурбан хуушан, гарай станок байгаа һэн. Цехэй иимэ үргэн салуу корпусууд гэжэ байгаагүй. Энээниие бидэ өөһэдөө бодхоогоо зомди, — гэжэ ажалай ветеран һанан дурсаад абана. Тэрэнэй станок дээрэ «һурган хүмүүжүүлэгшэ» гэжэ бэшэлгэтэй улаан тугхан намилзана.

Тус цех соо шударгы бэрхэ, габшагай ажалаараа суурхагшад олон юм. Евдокия Николаевна Попова, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Галина Куприяновна Пыкина, Людмила Сергеевна Лобанчук, Улаан-Үдын городской Соведэй депутат Клара Борисовна Имыгинова, Валентина Григорьевна Пискунова болон бусад тэдэнэй тоодо оролсохол ёһоороо оролсоно. Жэшээлхэдэ, нэхэгшэ Евдокия Николаевна Попова, социалис мүрысөөндэ оролсоод, үнгэрэгшэ табан жэлэйнгээ түсэбые 3,5 жэл соо дүүргэжэ амжаһан байна. Тиихэдэ ажалай ветеран коммунистка В. Е. Климентьева арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые тэбхэр дүрбэн жэл соо дүүргэһэн намтартай.

Тус цехэй коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ илангаяа һайнаар хүдэлжэ гараа юм: дүрбэдэхи кварталай дүнгүүдээр социалис мүрысөөндэ шалгаржа, республикын Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын, профсоюзай тус һалбариин обкомой дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэһэн. Тиихэдэ тус цехтэ 1979 ондо «Коммунис ажалай цех» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоһон, тэрэ нэрэ зэргэеэ мүнөөшье дээрэ үргэжэ ябадаг. Үнгэрэгшэ 1980 ондо тус цехэй ажалай бүтээсэ 4,6 процентээр дээшэлһэн байна. Олонхи нэхэгшэд үйлэдбэрилһэн продукцияа шанараи өөрын тэмдэгтэйгээр тушаана, шэнэ оньһон техникэшье үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ.

— Ажалаа һайнаар эмхидхэхэ асуудалда горитой анхарал хандуулнабди, — гээд халаанай мастер хэлэжэ байгаа һэн.

Джемпернүүд, юбкэнүүд, жакедүүд, рейтузанууд, пуловернүүд, спортивна костюмууд «Бурятбыттрикотаж» нэгэдэлэй гол предприятиин цехүүд соо нэхэгдэн оёгдоод, худалдаа наймаанда эльгээгдэнэ.

— Мүнөө хүн зомнай хубсаһа хунарта ехэ эрилтэтэйгээр хандадаг болонхой. Ушар тиимэһээ тэдэнэй үдэр бүри ургажа байгаа эрилтэнүүдые һайнаар хангахын тула КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ зорилготойбди, — гэжэ тус нэгэдэлэй ахамад инженер Людмила Васильевна Шульгина хөөрэнэ.

...Нэхэлгын цехэй станогууд нэгэ жэгдэхэнээр эршэтэ ажалай хүгжэм зэдэлүүлнэ. Эдэ станогуудай саана ажаллажа байһан уран гарта эхэнэрнүүдэй нэхэһэн элдэб хубсаһан наймаанда гаража, хүн зоной эрилтэнүүдые хангана бшуу.

Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэртэ зорюулан абаһан социалис уялгануудаа энэ цехэй коллектив амжалтатайгаар дүүргэжэ, байгша оной 2,5 һарынгаа түсэбые 3 үдэрөөр урид дүүргээ. Ажалайнь энэ амжалта түрэл партиимнай XXVI съездын табиһан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ тэдэнэй оруулһан хубита мүн болоно.

С. ОЧИРОВ.

СССР—ТУРЦИ: ҺАЙН ХҮРШЭНЭРЭЙ ГОЛ ЁҺОНУУД

60 жэлэй саада тээ, 1921 оной мартын 16-да, РСФСР Турци хоёрой хоорондо договор баталагдаһан байгаа. Тэрэ договор хоёр ороной хоорондохи харилсаануудые батадхаа бэлэй. Энэ договор үе сагай шалгалтые һайнаар барижа гараа. Совет-турок харилсаануудай хүгжэлтэ хоёр хүршэ гүрэнэй аша туһатай тааралдана, уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ туһа нэмэри болоно.

Урда Анатолидо бишыхан, урданай барга заншалтай, абяа аниргүйхэн Сейдишехир город оршодог юм. Турциин провинцинуудай олон тоото городуудай һуурин газарнуудай дунда энэ город арба бишыха үлүүтэй жэлэй саада тээ юугээрээшье илгардаггүй байгаа. Тэрэнэй хүн зон шэнииинсэ болоод ороoһото бусад ургамалнуудые ургуулдаг, наранда шатаһан хадын үрэжэлгүй бэлшээринүүдтэ хони, ямаагаа адуулдаг һэн. Энэ хизаарта боксидай баян хэбтэшэнүүдые шэнжэлэн нээһэнэй, мүн экономическа ба техническэ харилсаа холбоо хүгжөөхэ тухай 1967 оной март һарада баталагдаһан совет-турок хэлсээнэй ашаар аграрна Сейдишехирэй хуби заяан үндэһөөрөө шэнэлэн хубилаа. 1969 оной намар эндэ геодезистнүүд бии болоо, тиигээд хоёр жэл хахад үнгэрхэдэ, завод үндын бодоо һэн. Городой захада СССР-эй ба Турциин мэргэжэлтэдэй бодхооһон энэ завод орон доторхи түрүүшын глинозем гаргаһан байгаа. Тиигэжэ хойно хойноһоо һубарилдан, электролизно, шудхалгын үйлэдбэриин, профильно, халуугаар ба хүйтөөр дабталгын стануудай шэнэ цехүүд ба комплекснууд ашаглалгада тушаагдадаг байгаа бэлэй.

Сейдишехирэй алюминиин завод—Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи иимэ түхэлэй тон ехэ предприяти мүн. Энэ завод нёдондо нилээд ехэ ашаг олзо, тэрэ тоодо 70 мянган тонно глинозем гадаада гаргажа худалдаһанһаа 16 миллион доллор абаа һэн. Бага бэшэ удха шанартай нэгэ ушар Турциин хэрэг ябуулга эрхилэгшэдэй һанаа сэдьхэлынь илангаяа ханаадаг: оронойнгоо элшэ хүсөөр аргагүй ехээр дуталдажа байһанһаа уламжалан, дүүрэн хүсэн соогоо хүдэлөөшьегүй һаа, алюмини гаргадаг национальна индустриин түрүүшын энэ завод ашаг олзотойгоор хүдэлдэгөө батадхан харуулжа шадаа юм. Мэргэжэлтэдэй һанамжын ёһоор, Сейдишехиртэхи завод үйлэдбэриингөө хүсэ дам саашадань ехэ болгожо байгаа, ерээдүйн сагта гайтай уршагтайгаар хүгжэхэ байна.

Эрдэм наукын ба техникын һүүлшын туйлалтануудые хэрэглэжэ баригдаһан энэ тон шухаг предприяти Турциин республикада хэрэгтэй техническэ кадрнуудые бэлдэдэг ёһотойл гуламта болонхой. Совет дүй дүршэлтэй хүмүүжүүлэн һургагшадай туһаламжаар урдань таряашад ба малшад байһан хэдэн зуугаад хүнүүд эндэ хабсаргагшадай, электригүүдэй, токарьнуудай мэргэжэлтэй болоо, тон орёо оньһон механизмууд ба аппарадуудые шудалаа. Турциин 200 гаран эрхэтэд Советскэ Союзда үйлэдбэриин техническэ һуралсал гарахадаа, үнэтэ металл бүтээлгын орёо нюусануудые мэдэжэ абаа юм.

Сейдишехиртэхи алюминиин завод—совет-турок харилсаа холбооной ашаар баригдаһан предприятинуудай нэгэн мүн. Хоёр ороной хоорондохи экономическа холбоо барисаанай хүгжэлтые тайлбарилха зуураа, Турциин промышленностиин, технологиин ба предприятинуудай хэрэгүүдэй талаар министр Ш. Коджатопчу Анкарада түлөөлэгдэһэн совет журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө иигэжэ онсолон тэмдэглээ: Искендерундэхи металлургиин комбинат, Измир шадархи нефть сэбэрлэдэг завод, Сейдишехиртэхи алюминиин завод, Бандырмадахи сернокислотно завод болон хамтааран бүтээһэн бусад барилганууд хадаа бэе бэеэ хүндэлэлсэлгэһөө, өөһэд хоорондоо үгээ ойлголсолгоһоо эшэ үндэһэтэй турок-совет харилсаанай эли тодо гэршэ мүн болоно. Һайн һайхан дура зоригой байгаа һаа, социально-политическэ ондо ондоо байгуулалтатай хүршэ хоёр оронууд аша үрэтэй харилсаа холбоо амжалтатайгаар хүгжөөжэ шадаха байна гэжэ эдэ бүгэдэ эли тодоор батадхан харуулна. Турци СССР хоёрой хоорондо улам бэхижэжэ байгаа холбоо барисаан хоёр орондо аша туһа саашадаашье хүргэжэ байха, бүгэдэ нийтын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ болохотой нүлөө үзүүлхэ гэжэ Коджатопчу мэдүүлээ.

Совет-турок харилсаан худалдаа наймаанай талааршье бага бэшэ амжалтатайгаар эрхилэгдэнэ. Турциин гадаада гаргадаг заншалта эд хэрэгсэлнүүдэй—нооһоной, изюмэй, цитрусовэ, һамар-фундугай, малай, тэрэшэлэн зарим нэгэн промышленна эд бараанай орондо—СССР Турциин наймаасалдагшадые металл болбосоруулдаг станогуудаар, ашагта малтамалай, харгы замай техникээр, промышленностиин хэдэ хэдэн һалбаринуудта хэрэглэгдэхэ комплектнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангадаг байна.

Эхилээд байһан энэ жэл соёл культурын талаар совет-турок холбоо барисаанда ехэ тааруу зохид жэл болоо. Анкарагай оперо, баледэй гүрэнэй театр Чайковскиин «Хун шубуута нуур» гэжэ балет түрүүшынхеэ табижа, харагшадаа баярлуулаа. Энэ зүжэг хэдаа совет ба турок искусствын мастернуудай зохёохы шэнжэтэй хани нүхэсэлэй амжалтатайгаар хүгжэжэ байһанай үшөө нэгэ жэшээ, мүн Турциин соёлой ажабайдалда эли бодо үйлэ хэрэг болоо бшуу. Баледые зүжэглэн табигша режиссёр Э. Суналай хэлэһэнэй ёһоор, совет хореографуудай, балетмейстернүүд ба хүгжэмшэдэй хэһэн эршэмтэй шанга, зоригжолтой хүдэлмэри эли тодоор харагдама үрэ дүнтэй байба.

Мүнөө үеын совет уран зурагай зохёолнуудай выставкэ Анкарада ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө. Соёлой холбоо барисаанай эстафетые Ехэ театрай баледэй бүлэг артистнар, ССР Союзай гүрэнэй академическэ симфоническа оркестр һаяын сагта үргэлжэлүүлхэ юм. Өөһэдынгөө ээлжээндэ Анкарагай баледэй гол солистнууд СССР-тэ айлшалха, харин Турциин кинематографистнууд Советскэ Союзда болохо өөһэдынгөө ороной фильмүүдэй фестивальда хабаадалсаха байна.

Партиин XXVI съезд дээрэ элидхэл хэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев иигэжэ мэдүүлээ һэн: «Манай хүршэ Турцитай һайн һайхан харилсаануудые саашадаашье хүгжөөхөөр бэлэмди...» Өөрынгөө бэлэн байһые Советүүдэй орон тодорхой ажал хэрэгүүдээрээ, совет-турок харилсаа холбооё бэхижүүлхэ хэрэгтэ оруулдаг бүтэмжэтэй һайн хубитаараа батадхана.

В. КУДЕЛИН,
ТАСС-ай корр.

Анкара.

…ЭРЬЕЛТЭ

II.

РКП(б)-гэй X съездын баталан абаһан бүхы документнүүд — национальна асуудал тухай, «Коммунис Интернационал тухай» тогтоолнууд, партийна байгуулалтын, мүн арми болон агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаха тухай асуудалнуудаар абтаһан шиидхэбэринүүд дотор Ленинэй оюун ухаан бодол, үзэл суртал гүнзэгыгөөр нэбтэрһэн байгаа. Съездын гол документдэ —эдеэ хоол хубаарилгые бодото налог татабаряар һэлгэхэ тухай тогтоолдо Ленинэй оюун ухаан бодол гүйсэд дүүрэнээр харуулагдаа һэн.

Социалис байгуулалтын гол шухала асуудалнуудһаа партиин ленинскэ олонхиин анхаралые һамааруулха талаар оппортунистнуудай съездын урда тээ гаргаһан һэдэлгэнүүд буруу һүрэһэн юм. Профсоюзууд тухай хөөрэлдөөн Ленинэй ехэ хүсые, сагые һалгааһан байгаа. Гэбэшье энэ хөөрэлдөөндэ хабаадахадаа, үе сагайнгаа гол асуудалнуудые —орон доторхи экономическа ба политическэ кризисые гаталан дабаха тухай, хото хүдөөгэй хоорондохи холбооё бэхижүүлхэ тухай асуудалнуудые анхаралһаа алдадаггүй һэн.

Тэрэ үедэхи Ленинэй ажал ябуулгые, тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдые, статьянуудые, бэшэгүүдые, тэмдэглэлнүүдые уншахадаа, ямар ехээр, эршэмтэйгээр хүдэлдэг байһыень ойлгоношь.

Тиихэдэ социализм байгуулжа эхилхэ программа партида бии байһан юм. Зүгөөр тэрэниие тododхoхо, үе сагай онсо шэнжэнүүдтэ тааруулха, бодото хэрэгые эгээл түргөөр, зүбөөр шиидхэхэ гол зорилго олохо хэрэгтэй һэн. Юунһээ эхилэлтэйб, яажа эхилэлтэй гээшэб? — гэһэн асуудалнуудта харюусаха хэрэгтэй бэлэй.

Үгытэй таряашадтай хөөрэлдөөнүүдһээ, «Беднота» газетэдэ эдэнэй эльгээһэн бэшэгүүдһээ ойлгоходо, ушар байдалые шэнжэлхэ, зүбөөр сэгнэхэ гээшэ тон шухала һэн. Бухы юумэ хүдөө нютагһаа, орооһо болон түүхэй эд үгэдэг таряашанай ажахые һайжаруулгаһаа эхилхэ шухала гэһэн тобшолол Ленинэй хэһэн байгаа. Зүгөөр эдеэ хоолой политикые хубилгангүй, энээниие бэелүүлжэ болохогүй байба. Тиимэһээ эдеэ хоол хубаарилгые налогоор һэлгэхэ шухала байһан тухай хоёрдохи тобшолол хэгдээ һэн.

Продукциин нэгэ хубиие таряашанай налог болгожо гүрэндэ үгэхэдэ, харин нүгөөдэ хубиисынь эд бараагаар һэлгэхэдэнь, «социалис обществын үйлэхөөрөөшье яһала һайн экономическа үндэһэ һуури тогтоохо аргатай» байнабди гэжэ Ленин тоолодог бэлэй. **(44-дэхи том, 48-дахи хуудһ.).**

Иигэжэ экономическа шэнэ политика —НЭП —мүндэлөө һэн. РКП(б)-гэй X съездын батлаһан, партиин бэелүүлжэ эхилһэн энэ политика социалис байгуулалтада таряашадые элсүүлэн хабаадуулхадань, хүдэлмэришэн ангитай тэрэнэй харилсаае һайжаруулхадань, эдэнэй холбооё үргэдхэн бэхижүүлхэдэнь туһалба. НЭП, ороноо индустрижүүлгэ, хүдөө ажахые коллективизацилга, соёлой хубисхал, национальна асуудалые зүбөөр шиидхэлгэ—эдэ бүгэдэ хүгжэлтэ түгэс социализм тээшэ, үзэл сурталнуудые, КПСС-эй XXVI съездын заабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлгын һүлдэ тэмдэг доро үнгэрхэ мүнөөнэй арбан нэгэдэхи табан жэл тээшэ замда совет арадай туйлаһан амжалтануудай шатанууд болоно.

* * *

Ленинскэ партиин съезднүүд өөр өөрын намтартай, өөр өөрын түүхэтэй юм.

Партиин X съезд 60 жэлэй урда тээ болоһон байгаа, гэбэшье тэрэнэй олохон үзэл сурталнууд мүнөөнэй үйлэ хэрэгүүдтэ хабаатай байна, тэдэ бидэнэртэ, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай аха дүү арадуудта ашатай туһатай, тэдэ мүнөөнэй капиталис байдалда байһан пролетариадай партинуудта ашатай, туһатай.

РКП(б)-гэй X съезд дээрэ найруулагдаһан үзэл сурталнуудай, тэрэнэй абаһан шиидхэбэринүүдэй, тэрэнэй хараа шэглэлэй зүб байһаниинь, удха шанарынь бодото ажабайдалаар гэршэлэгдэнхэй.

В. ПОНОМАРЕВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

БАРУУН ГЕРМАНИИН КОМПАРТИИН МЭДҮҮЛГЭ

БОНН. ГКП-гэй правлениин президиумэй заседани Дюссельдорфдо боложо, КПСС-эй XXVI съездэ Баруун Германиин коммунистнуудай делегациин хабаадаһан тухай мэдээсэл сонособо. Энээнтэй дашарамдуулан, ГКП-гэй Правлениин президиум тусхай мэдүүлгэ тунхаглаа. Тэрээн доторнь иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: КПСС-эй XXVI съезд дэлхэйн удха шанартай байна. Сэрэгэй аюул бага болгохо зорилгоор Советскэ Союзай оруулһан шэнэ дурадхалнууд бүхы арадуудай хүсэл эрмэлзэлнүүдтэ харюусана. Эдэнь ФРГ-гэй арад зоной үндэһэн аша туһада мүн лэ бүрин харюусана. ГКП-гэй һанамжын ёһоор, СССР-эй эб найрамдалта үүсхэлнүүд буу зэбсэгүүдые хуряалгын талаар зохихо ябуулга хэхэ, ядерна ракетэнүүдые саашадаа үйлэдбэрилгэ ба тараан тодхолго дары зогсоохо зорилготой.

Бидэнэр, Баруун Германиин коммунистнууд, Европодо ракетно-ядерна зэбсэг тараан тодхолго хойшолуулха тухай, тэрэниие хизаарлаха ба хорлохо асуудалаар саашадаа хөөрэлдөө хэхэ тухай совет дурадхал буруушааһан хараа бодолоо хубилгахыень ФРГ-гэй правительствые дахинаа уряалнабди.

США ГАНСААРАН ҮЛЭБЭ

ЖЕНЕВЭ. Хүнэй эрхэ хамгаалха ООН-ой комисси Сальвадорто хүнэй эрхэнүүд ба гол сүлөөнүүдэй бүдүүлигээр хаһагдажа байһантай дашарамдуулан, ехээр һанаата болодогоо элирхэйлһэн шиидхэбэри гаргаа.

Иимэ документ баталхын урда тээ хоёр үдэрэй туршада дискусси боложо, олон ороной, уласхоорондын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд хархис хунтын, тэрээндэ алба хэдэг бүлэглэлнүүдэй зүгһөө Сальвадорой демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү мүрдэлгэ, хюдалгын хэгдэжэ байһые элишэлээ. Сальвадорой дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай убайгүй бүдүүлигээр хамааржа, алуурша хунтада сэрэгэй ба мүнгэн туһаламжа үзүүлжэ байһые комиссиин заседанинууд дээрэ буруушаан шүүмжэлбэ. Гэхэтэй хамта, сальвадор арад өөрынгөө ерээдүйн байдалые өөрөө тодорхойлхо эрхэтэй гэжэ шиидхэбэри дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

Сальвадорто алалга хюдалгануудые хэдэг, хүнүүдые хулгайлдаг, хүнэй эрхэ болон сүлөөнүүдые бүдүүлигээр хаһадаг бусад аашануудые мүрдэхэ, комиссиин удаадахи суглаан дээрэ, ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXVI сееси дээрэ элидхэхэ тусхай түлөөлэгшые томилхо гэжэ комисси шиидхэбэ.

Хүнэй эрхэ хамгаалха ООН-ой комиссиин гэшүүдэй тон олонхинь тус шиидхэбэриие һайшаажа дуугаа үгөө. Дурсагдаһан документые дэмжэхээ арсаһан Холбоото Штадууд ори гансааран үлэбэ.

Р. РЕЙГАНЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ВАШИНГТОН. США-гай президент Р. Рейган Эй-би-си гэдэг телевизионно компаниин корреспондентдэ интервью үгэхэдөө, ДРА-да эсэргүү зэбсэгтэ түримхэй ябуулга Пакистанай газар дээрэһээ США хэдэг гэжэ, үнэндөө, мэдэрбэ. Афган үймөөшэдтэ американ сэрэгэй туһаламжа саашадаа үзүүлэгдэхэ гү гэһэн асуудалда президент харюусахадаа, «үзүүлэгдэхэ, зэбсэгүүдые үгэхэбди» гэбэ.

Энэ мэдүүлгые шэнжэлхэ зуураа, Эй-би-си иигэжэ тэмдэглэнэ: Афганистан худар американ буу зэбсэгүүдые эльгээдэг тухайдаа Сагаан байшан сэхэ мэдэрбэ.

«Нью-Йорк Таймсай» тэмдэглэһэнэй ёһоор, президент Картерай дуугай байбал дээрэ гэжэ тоолодог юумые президент Рейган мүнөө лаблан баталба. «Картерай захиргаанай үедэ афган үймөөшэдые хангаха буу зэбсэгүүдые Пакистанаар дамжуулан, США-һаа нюусаар эльгээгдэдэг байһан юм» гэжэ мэдээсэбэ.

ВАШИНГТОНДО Г.-Д. ГЕНШЕРЭЙ ХЭҺЭН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ТУШАА

БОНН. ФРГ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Г. Д. Геншерэй албанай хэрэгээр США ошоод ерэһэнэй дүнгүүдые шэнжэлхэ зуураа, «Нойе Рейн-Цайтунг» газетэ иигэжэ тусхайлан тэмдэглэнэ: «Бонн ба Вашингтон юрэнхы дээрэнь үгээ ойлголсоо. Рейганэй захиргаан шахардуу байдалай һуларалга үргэлжэлүүлхые буруушаагаагүйшье һаа, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрһэнэй үндэһөөр, хүсэ хэрэглэхэ хараа бодол баримталан, тиимэ политика бэелүүлхээр бэлэн байха янзатай» гэжэ тус газетэ бэшэнэ. Сальвадор тушаа хэлэбэл, Вашингтондо «гадаадын ямаршье үүсхэл хэрэггүй» гэжэ, тэрэшэлэн Сальвадор тушаа США-гай баримталдаг политикада эсэргүү эрид буруушаалнуудай улам шангаар дуулдадаг болоод байһан Баруун Европыншье һанамжануудые дуулаха дурагүйбди гэжэ Америкын захиргаан һануулба. Гэхэ зуура, ФРГ ба США-гай хоорондын тон арсалдаатай асуудал —НАТО-гай оборонно хүсэндэ нэмэгдэхэ хубита тушаа хараа бодолой алгасалда хабаатай асуудал Геншерэй хөөрэлдөөнүүдтэ оройдоо оруулагдаагүй юм ха. ФРГ-гэй оборонын министрэй албанай хэрэгээр Вашингтон ошотор тэрэниие зүбшэн хэлсэлгэ хойшолуулагдаһан байна, теэд тиихэдэшье американецуудтай үгээ ойлголсожо хэр шадагдаха ааб даа гэжэ тус газетэ ажаглана.

АРСАЛДААНУУД ҮЛЭНХЭЙ

ОТТАВА. США-гай президент Рейганэй албанай хэрэгээр Канада ошожо, премьер-министр П. Трюдотой хэһэн хөөрэлдөөнүүдынь дүүрээ.

Удаа тээнь Канадын парламент дээрэ үгэ хэлэхэдээ, президент иигэжэ мэдүүлээ: США-гай ба Канадын хоорондо «хоёр талын нягта харилсаан» тогтонхой. Хойто Америкые агаарай добтолгоһоо хамгаалха нэгэдхэмэл командовани тухай (НОРАД) хэлсээнэй болзор һунааһан протоколдо гар табигдаа гэжэ соносхобо. Энэнь, үнэндөө, Канадын зэбсэгтэ хүсэнүүдые американ генералнуудай хиналта доро оруулһан болоно. Дурсагдаһан хэлсээе Канадын олониитэ эрид буруушаана.

Гэхэ зуура США ба Канада «бүхы асуудалнуудаар адли һанал бодолтой байна гэхын аргагүй» арсалдаатай асуудалнуудай бии байһые хэзээшье нюудаггүйбди» гэжэ тэмдэглээ. Премьер-министр П. Трюдо пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хэдэн асуудалнуудаар, тусхайлан дурдабал, Сальвадор тушаа США-гай баримталдаг политика, загаһа барилга тухай урда тээнь Канадатай баталагдаһан хэлсээнһээ Сагаан байшангай арсаһан тухай дурдаа. Хэдэн олон асуудалнуудаар США-гай ба Канадын хоорондо зүришэлдөөнүүдэй бии байһые Канадын ба Америкын хэблэлэй шэнжэлгэнүүд гэршэлнэ.

Рейганэй албанай хэрэгээр ерээд байха үеэрнь Канадын нийслэл хотын ба ороной бусад олон городуудай үйлсэнүүдтэ «Рейган, гэртээ арилагты!», «США-гай империализм үгы болог!», «Үшөө нэгэ дэншэгшэһээ бурхан хамгаалаг лэ!» гэһэн уряануудтай, Америкэдэ эсэргүү хүсэтэ жагсаалнууд болоһон байна.

Пловдивтохи бэшэдэг машинкануудай завод — Болгариин залуу предприятинуудай нэгэн. Техникын үндэр эрилтэнүүдтэ харюусамаар түхеэрэгдэһэн энэ заводто бүтээгдэһэн «Марина-41» түхэлэй портативна болон электрын хүсөөр хүдэлдэг машинканууд орон дотороо, мүн хилын саана суурхадаг юм.

БТА—ТАСС-ай фото.

ЮРЫН МЭРГЭЖЭЛТЭЙ ХҮНҮҮД

Амарагшадые анхаралаар хүреэлэгшэд

Жэлэй алишье сагта үзэсхэлэн гоё байгаалиараа холо ойгуур суурхаһан Аршаан курортдо амарха дуратайшуулай тоо жэлһээ жэлдэ олошордог гээшэ. Эдэ олон амарагшадай хэрэглэмжэ таһалгаһаргүй хангажа байхаар табигдаһан тэндэхи байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй даалгадаһан энэ ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандажа байдагынь һайшаалтай юм. Эдэ нэрэй дунда уран гартай өөдолшод, сабхишад, үһэ заһагшад, фотографууд болон бусад эрхим ажалшад, мүн тосхоной-гоо, хүршэ «Восточные Саяны» колхозой тэшүүдэй зүгһөө һайшаал магтаалда хүртэжэ байдаг болонхой.

— Ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг манай коллектив харюусалгатай уялгана нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын хойноһоо оролдодог гээшэ. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада ажалшадай ажаһуудалан хэрэглэмжэ хангалгын түсэбтэ даабарһа гушаад мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн һэмди. Мүнөө хэдэлэд байгаа арбан нэгэдэхи табан жэлдэшье ажалдаа амжалтатай. Ажалшадай дунда хүдэлтэ байха зорилготой үнэн сэхээр дүүргэхэ хараа шэглэлтэйбди, — гэжэ тус байшангай даагша В. С. Хоборков хөөрэнэ.

Нэрэншье, тус байшанда ургэлдэн ажалыг табан хүргандаал адли мэдэхэ болоһон ажилан түрүүшүүл олон юм. Жэшээнь, уран гартай өөдолшон Х. С. Хандакова нютагайнгаа улад зоной дунда хүндэтэй. Аршаан курортдо ойро ауулиранаа амархаар ерэгшэдэй зүгһөө халуун зүрхэнэй баяр баясхалан хүртэжэ байдаг юм.

Харла Содномовна ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг байшанда хүдэлжэ эхилһэн олон үтүүшийн үдэрһөө хойшо уран гартай өөдолшон байһанаа харуулжа шадаһан. Мүнөө тэрэнэй энэргээ хэдэн табан жэлдэ шалган үнэтэ знечогууд, «РСФСР-эй түрүүшэ отличник» гэһэн тэмдэгтүүд ялагна. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэһэн нүхэр Хандакова Аршаан тосхоноһоо ажалшадай дунда айсуулагдалгад нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабадалсана. Тэрэ арадай депутадуудай Аршаанай сельскэ Советэй депутадаар, тосхонойгоо эхэнэрнүүдэй советэй гэшүүдээр һунгагдаһан байна. Эрхим өөдолшон табан жэлэйнгээ түсэбые 3 мянган түхэригөөр үлүүлэн, үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр өөдолшодой дунда районой социалис мүрысөөндэ хүртэһэн байна.

Байшангай коммунистнуудай партийна бүлэгэй секретарь фотограф В. Е. Королев һунгагдаһан. Тэрэ сэрэгэй алба дүүргэһэнэй удаа Аршаан тосхоной энэ байшанда фотографаар ерэжэ хүдэлһэн. Тиихэдэ курортдо амарагшад хүн бүхэнэй зүгһөө баяр баясхаланда хүргэжэ ябадагынь һайшаалтай юм. Залуу коммунист коллективэйнгээ дунда хүмүүжүүлгын, ойлгуулжэлгын хүдэлмэри хирэ-хирэ болбол үнгэргэжэ байдаг юм. Тэрэ өөрынгөө хубиин табан жэлэй түсэбые болзорһоонь һараар урид дүүргээ.

— Би Улаан-Удэ хотын «Красный путь» гэжэ нэрэтэй артельдэ парикмахераар хүдэлжэ эхилээ һэм. Тэрэ сагһаа хойшо эрэшүүлэй үһэ заһаха хүдэлмэреэр дадажа, мүнөө болотор ажаллаһаар зандаб, — гэжэ байшангай үнинэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн Т. И. Глухих хөөрэнэ.

Гушаад жэлэй туршада эрэшүүлэй үһэ заһадаг мастераар хүдэлжэ ябаһан Тамара Ивановна тэдэнэй зүбөөр ходо ходоо магтаалда хүртэжэ ябана. Мүнөө тэрэнэй түсэбүн дээрэ «РСФСР-эй отличник» гэһэн хоёр тэмдэг болон бусад шагналнууд ялардаг.

Ажалшадай зүгһөө хубсаһа хунар һэльбэн заһабарилгада, мүн шэнэ хубсаһа захиалнуудые абадаг Г. И. Цуканова өөрынгөө коллективэй нэрэ солые дээрэ үргэлсэн, ажалшан бүхэнэй захил сэг соонь дүүргэлсэһэн хойноһоо эрмэлзэдэг юм.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг байшангай хүдэлмэрилэгшэд — Г. И. Цуканова, Х. С. Хандакова, Т. И. Глухих гэгшэдые байшангай партийна эхин организацийн секретарь В. Е. Королев газетын һонинтой танилсуулжа байна.

Авторай фото.

«...МАНАЙ ТЁТЯ ПАША!»

Хорин районой түб ерээд, үһэеэ заһуулхаяа һанабал, ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай байшан худар сэхэ ошоходотнай, наһаар залуу бэшэшье һаа, уриханаар энеэбхилһэн, согтой хурсаар яларһан нюдэдтэй эхэнэр танине угтан байхал. Хорин бүхы хүн зондо «тетя Паша» гүүлэдэг Пелагея Ивановна Коноваленко гээшэ. Хорёод гаран жэлэй туршада ажаһуудалай комбинадта нэгэл мэргэжэлээрэ хүдэлхэ зуураа, айхабтар дүй дуршэлгэй болоһониинь гайхалгүй ааб даа. Энэ нүхэрнай һара, жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Тиимэһээл тэрэнэй дүрэ зураг комбинадай Хүндэлэлэй самбарһаа буудаггүй. Иимэл хүн юм, манай тетя Паша!

Б. ЖАМЬЯНОВ.

ШЭНЭ hургуулида

Елань тосхондо шэнэ һургуулиин байшан ашаглалгада тушаагдажа, нютагай хүн зондо, хүдөөгэй үхибүүдтэ ёһотойл һайндэр болобо. Шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһан һаруул томо кабинедүүдтэ, спортивна томо залда, столоводо, фотолабораторидо орожо харахадаа, хүүгэдые һурган хүмүүжүүлхэдэ гүйсэд эрхэ байдал тогтоогдонхой гэжэ ойлгомоор байгаа бэлэй.

һайн һайхан ёһо заншалай гуримаар хүн зон олоороо сугларжа, колхозой түрүүлэгшэ В. Е. Вахрунов шэнэ һургуулиин үүдэндэ татагдаһан улаан лентэ хайшалба. Шэнэ һургуулиин нээгдэһэнтэй дашарамдуулан үнгэргэгдэһэн митингые һургуулиин директор И. Ф. Истомин нээжэ, барилгашадта, ажахынгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр баясхалан хүргэһэн, һурагшад ямаршье сагта түрэл колхоздоо туһаламжа үзүүлхээр бэлэн гэжэ мэдүүлһэн байна. Удаань нүхэр В. Е. Вахрунов, колхозой парткомой секретарь Р. Г. Новокрещенных, сельсоведэй түрүүлэгшэ А. И. Маковеева, үнинэй багша М. С. Фёдорова гэгшэд һурагшадые, нютагай хүн зониие амаршалаа. һурагшадай зүгһөө һургуулиин комсомолой комитедэй секретарь Вера Захарова үгэ хэлээ.

Шэнэ һургуули соо болоһон түрүүшын хэшээл Коммунис партиин түүхэдэ зорюулагдаа.

В. БОРИСОВ.

Бэшүүрэй район.

Манай фотокорреспондент Сергей Балдуевай буулгаһан энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын горпромторгын № 26 магазинай наймаалагша Надежда Пурбуевна Дабаевае харанат. Мэргэжэлээ түгэс шудалһан, урин зантай энэ басаган республикын ниислэл хотын Солнечная үйлсэдэ оршодог гуталай магазинда хэдэн жэлэй туршада хүдэлхэ зуураа, коллектив соогоо хүндэтэй болонхой. Тинмэл хадань нүхэр Н. П. Дабаевае Октябрьска районой коммунистнууд областной партиина XXXI конференциин делегадаар һунгаһан байха.

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, магазинай коллектив муу бэшэ үрэ дүн туйлаа юм. Эдэ үдэрнүүдтэшье коллектив үндэр уялга абаад, хүн зониие хангаха талаар хэшээл оролдолгоёо гарган хүдэлжэ байнхай.

МЭРГЭЖЭЛЭЭРЭЭ ЭРХИМЛЭГШЭ

Ажалша коллективүүдэй эдэбхитэдэй суглаан дээрэ З. Ш. Мункова «Районой эрхим наймаалагша» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Нээрээшье үнинэй коммунистын, дүй дуршэл ехэтэй наймаалагшын ажалай амжалтанууд горитой юм. Тодорхойлбол, тэрэ арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые 133 процентээр, үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэбые 121 процентээр дүүргэһэн алдартай. Мүнөөшье түсэбтэ шэнэ табан жэлэй богоһо алхаад, урдаа шэнэ зорилгонуудые табиһан наймаалагшын ажал хэрэгүүд урагшатай.

Жахана, Харгана гэһэн газарта байрладаг малшадта саг үргэлжэ хүрэжэ, «Коммунизм» колхозой 2-дохи бригадынхидые, нютагайнгаашье хүн зониие хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоолоор хангадаг.

Ажалай ветеран Зоя Шойсороновна шэнги оролдосотой нарин ажал хүдэлмэри бусад наймаалагшадта үльгэр жэшээ болоно.

О. БАЛДАНОВА.

Ахын район.

ТОЛЛОГДОБО

Зүүн Сибириин пароходствын ОРС-ын коллектив Сэлэнгэ мүрэнэй баруун бэедэ эдеэ хоолой магазинай шэнэ байшан ашаглалгада үгэбэ.

Шэнээр толлогдоһон байшанда түбхинэһэн манай наймаалагшад ажалшадые эдеэ хоолоор хангаха түсэбтэ даабарияа үлүүлэн дүүргэхээр зорижонхой.

Д. БАЛДАНОВ.

БАГШАНАРАЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛЭЭР

Улаан-Үдын Железнодорожно районой һургуулинуудай түлөөлэгшэд республикын бусад һургуулинуудай багшанартай, хүмүүжүүлэгшэдтэй түрүү дүй дуршэлөө андалдахын тула тусхай стенднүүдые бэлдэһэн юм. Эдэ стенднүүдынь мүнөө Буряадай багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институдта жэрылгэн табигданхай.

һуралсал - хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэридэ эдэ коллективүүдэй хэр зэргэ амжалтануудые туйлажа байһан тухайнь фото-зурагууд, тобшо мэдээсэлнүүд гаршэлнэ. Жэшээлхэдэ, хотын 42-дохи һургуулида һурагшадые коммунис ёһоор ажаһуухаар, ажаллахаар һургахын тула элдэб янзын онол арганууд хэрэглэгдэдэг. Багшанарай шадабариие элирүүлхын тула нээмэл хэшээлнүүдэй ямар аргаар үнгэргэгдэдэг тухай тобшо тэдыгээр хеэрэгдэнхэй. 1953 ондо тус һургуули дүүргэһэн, мүнөө генерал - лейтенант М. П. Бурлаковтай, ФРГ, ГДР гүрэнүүдээр айлшалһан А. С. Карповтай уулзалга, локомотив-вагон заһабарилгын заводто айлшалалга гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд үхибүүдэй ухаанда мартагдашагүйгөөр хадуугданхай.

Сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын ба хизаар ороноо шэнжэлгын хүдэлмэри 13-дахи, 10-дахи һургуулинуудта илангаяа аша үрэтэйгөөр ябуулагдадаг. 35-дахи һургуулиинхид хотын һургуулинуудай дунда үнгэргэгдэдэг ниитэ хэмжээ ябуулгануудай үедэ оло дахин түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн юм. Жэшээлхэдэ, эдир пианистнуудай конкурсдо, химеэр үнгэргэгдэһэн олимпиадын, сэсэгүүдэй выставкын дүнгөөр эдэнэр түрүү һууриды гаража амжаһан. Эндэхи спортсменүүд шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ, хотын эдир футболистнуудай дунда хэдэ дахин шалгарһан юм.

Бүхы һургуулинуудай һурагшад эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хабаадалсадаг. 46-дахи һургуулиинхид «Амгалан байдалай түлөө» гэһэн митинг үнгэргэжэ, һургуулида дүтэ ажаһуудаг 11 мянган хүнэй гар табилгатай уряал баталан абаһан, эб найрамдалай жасада 404 түхэриг оруулһан байна.

«һурагшадые түрүү үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхын тула һуралсалай ба классһаа гадуур хүдэлмэриин харилсаа холбоое бэхижүүлгэ» гэһэн гаршагтай стендһээ 6-дахи интернат һргуулиин багшанарай, хүмүүжүүлэгшэдэй зохёохы хүдэлмэриин онсо шэнжэ тухай мэдэжэ абанабди. «Залуу хүдэлмэришэн бүхэндэ — дунда эрдэм» гэһэн уряа доро хүдэлмэришэн-залуушуулай 8-дахи һургуули хүдэлдэг юм. Гурбан ондоо үедэ энэ һургуули дүүргэжэ, үргэн орон соогуураа тараһан хүнүүд сугларжа, сэдьхэлэй дулаан хөөрэлдөө ябуулаа. Тэдэнэй дунда Магадан хотодо областной газетын редактораар хүдэлдэг В. И. Кликунов, авиазаводой инженер-конструктор Л. К. Шимкина, соёлой институт дүүргэһэн А. В. Дя[...]ва гэгшэд оролсоно. Республикын 1-дэхи интернат һургуулинхид «Байлдаан, тулалдаанууд[...] Эхэ ороноо хамгаалһан» гэһэн стенд соогоо [...]ряад орондомнай бүридэжэ, дайшалхы фронт [...] гэзгдэһэн дивизи, тэрэнэй [...]терануудтай уулзаһан ту[...] бэшэнхэй. Урзанда үнгэр[...]дэһэн иимэ уулзалгада оронойнай олон ондоо хото һ[...]ринуудһаа 59 хүн ерэһэн [...].

А. П. Гайдарай нэрэмжэ[...] пионернүүдэй байшанда [...] шүүл уран һайханай хара[...]да хабаадалсадаг, энд[...] лигтэйшүүлые элирүүлхын [...]ла ехэ анхарал хандуулагдадаг.

Үхибүүд бүри багаһаа, [...]садта ябадаг үеһөө һургуу[...]тай харилсаагаа эхилдэг. 6[...]хи комбинадай ахалагша [...] бэлдэхэлэй булэгэй багаһ[...] һургуулиин богоһо алха[...] һонирхомоор зүйлнүүдые [...]раһан, үзэһэн, В. И. Ле[...] Н. К. Крупская, Ф. Э. Дз[...]жинский гэгшэдэй ажаба[...]лай намтар тухай юрэ[...] мэдэсэтэй болоһон бай[...] Иимэ хөөрэлдөөнүүдые [...] нэрэй шефүүд - пионер[...] үнгэргэдэг юм.

Тобшолон хэлэбэл, багша[...]рай иимэ аргаар дүй дур[...]лөө андалдаха гээшэ туһа[...] үүсхэл мүн. Юуб гэхэдэ, ре[...]публикын зүг бүхэнһөө [...] гэжэлээ дээшэлүүлхээр [...]һэн багшанар эдэнэрэй зох[...]хы ажалай тоосоонтой та[...] саха аргатай болоно ха [...].

Г. ТУРТУЕВА.

АРИГ СЭБЭРЭЙ ТҮЛӨӨ

Районой «Вперёд» газетын хүдэлһанүүдтэ «Элүүр энхын түлөө» гэһэн статьягай толилогдожо, ариг сэбэр байдал сахиха талаар асуудал дахинаа харагдажа үзэгдөөд, райгүйсэдкомой түлөөлэгшэд тодорхой хэмжээнүүдые табиһан юм.

Санэпидстанциин хүдэлмэрилэгшэд тусхай шалгалтаар ябахадаа, Шэнэ-Бэрээнэй автозаһабарилгын заводто, Онохойн модоной комбинадта ариг сэбэрэй үдэрнүүдые үнгэргэдэһые онсо тэмдэглэбэ. һуурин гэрнүүд, хамтын байранууд болон хүүгэдэй саадуудай байра байдал тушаа һайшаалай үгэнүүд хэлэгдэһэн, эрхим сэгнэлтэнүүд табигдаһан байна. Энэ хадаа предприятинуудай түлөөлэгшэдэй анхарал хандуулжа, оролдолго гаргаһанай үрэ дүн мүн. *Л. ВИЛЬМОВА.*

Загарайн район.

ТАБАН ТОО ХЭН ТААГААБ?

Үнгэрөөд байһан арбадахи табан жэлэй туршадо Эхэ орон соогуурнай «Спортлотогой» хахад миллион карточка тараагдаһан байна. Эдэ карточкануудта тудаһан дүрбэн гү, али табан, үгышье һаа, гурбан номер таажа, аза талаангаа түрнаагүй хүниие олохонь бэрхэтэй ха.

Байгша ондо үнгэргэгдөөд байһан наймадахи тиражай дүн хаража үзэхэдэ, хоёр хүн аза талаантай байшоо. Тэдэнэй нэгэн — үйлэдбэриин һуралсалай комбинадай хүдэлмэришэн табан номер таахадаа, 3075 түхэриг шүүһэн байба. Хоёрдохинь 49-һөө 6-ыень тааха «Спортлотогой». «АА» серитэй 04673062 номертой билеэдээрээ табан номер тааһан аад. «Спортлотогой» управлениде ерэдэггүйнь гайхалтай. Шүүбэриин эзэнэй 1981 оной апрелиин 4 болотор ерээгүй һаань, мүнгэниинь саашадаа түлэгдэхэгүй гэжэ һануулая.

О. КОЛЫШЛЕВА.

СЭНХИР ЭКРАН

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 15-һаа 21 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 15

ГЭР БАЙРЫН, КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН БА ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.50 — «Живые сказки» — фильм-концерт. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00 — «Элүүр энхэ байлга». 12.45 — «Үглөөнэй почто». Хүгжэмтэ программа. 13.15 — «Хүдөөгэй час». 14.15 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.45 — «Мүнөөдэр — Гэр байрын, коммунальна ажахын ба хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». РСФСР-эй хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министр И. Г. Дуденков дамжуулгада хабаадалсаха. 15.00 — «Танай бэшэгүүдээр». Хүгжэмтэ программа. 15.45 — Телевизионно баримтата фильм. 15.50 — «Коробейники» — телевизионно баримтата фильм. 16.05 — М. Дярвеш. «Проснись и пой» — Москвагай сатирын театрай фильм-зүжэг. 17.45 — «Долоон аха дүүнэр» — мультфильм. 18.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Крылья Советов» — ЦСКА. 20.15 — «Уласхоорондын һонин». 21.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — «Это было недавно...» С. В. Образцов хөөрэнэ. 23.25 — Конькэ [...] СССР — Норвеги. 24.00 — [...] 01.00 — Шэнэ һонин.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время», 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Онтохондо айлшаар». «Морозко» — уран һайханай фильм. 11.45 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.45 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 16.05 — Шостаковичой нэрэмжэтэ квартет наадаха. 16.35 — «Түрэл байгаалимнай». 17.00 — Санын спортоор дэлхэйн кубок. Трамплин 90 м. Норвегиһээ дамжуулга.

Улаан-Үдэ. 17.30 — Шэнэ һонин. 17.40 — «Спортын һонин». 17.55 — «Ой модо ургуулха талаар шиндхэгдэхэ асуудалнууд» — дамжуулга.

Москва. 18.20 — «Уран зураашад тухай» М. Врубелиин 125 жэлэй ойдо. (Нэгэдэхи дамжуулга). 18.55 — «Манай сэсэрлиг». 19.25 — «Түсэбтэ табан жэл ба коллектив». 20.00 — РСФСР-эй габьяата артистка Р. Бобринева испан дуунуудые гүйсэдхэхэ. 20.20 — «Зори Парижа» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — «Кинокамера смотрит в мир». 00.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 00.20 — Уһан соо бүмбэгөөр наадалгаар СССР-эй чемпионат «ККФ» (Баку) — «Динамо» (Алма-Ата).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.30 — «Экран нүхэдөө урина».

Улаан-Үдэ. 18.20 — Мультфильмнүүд. 18.50 — «Музейн залнуудаар». 19.40 — Соносхолнууд. 19.50 — Архидалгын хойшолонгууд тухай баримтата фильм. 20.10 — Баримтата фильмүүд. 20.50 — «Струнный квартет» — фильм-концерт.

ВТОРНИК, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Дуратай шүлэгүүд». 10.35 — «Зори Парижа» — уран һайханай фильм. 12.10 — Дуу, хатарай Добруджанска ансамблиин харалга (НРБ). 12.55 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Родопскын уурхайнууд» — телевизионно баримтата фильм. 16.05 — «ПТУ-да ямар юумэндэ, хайшан гээд һургадаг бэ?» 16.45 — Спортын программа: 1. Гандболоор СССР-эй чемпионат. Эхэнэрнүүд. «Спартак» (Киев) — «Жальгирис» (Каунас). 2. «Хабарай хараасгайнууд» — уһа руу һурэлгөөр уласхоорондын мүрысөөнүүд. 17.50 — «Ирланди — ирландецуудай газар» — Ирландиин национальна һайндэртэ зорюулһан баримтата фильм. 1-дэхи фильм. 18.45 — «Уран зураашад тухай». М. Врубелиин 125 жэлэй ойдо. (2-дохи дамжуулга).

Улаан-Үдэ. 19.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар).

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.05 — Дэлхэйн Зүүн зүгтэ эб найрамдал байгуулха тэмсэлэй шэнэ шата. 22.50 — А. П. Чеховэй «Три года» гэһэн повестёор табигдаһан уран һайханай телефильм. (1-дэхи сери). 22.00 «Время». 22.35 — «В доме Нежданової». 21.00 — Футболоор сезоной кубок. «Шахтёр» (Донецк) — «Динамо» (Киев). Забһартань — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Мультфильмүүд. 18.50 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 19.00 — Соносхолнууд.

Москва. 19.15 — «Эрдэм наукын байдал».

Улаан-Үдэ. 19.45 — Баримтата фильмүүд. 20.45 — «Мугурел» — фильм-концерт.

СРЕДА, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Мультфильмнүүд. 10.35 — «Три года» — уран һайханай телефильм. (1-дэхи сери). 11.40 — А. Николаевай хүгжэмэй концерт. 12.25 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Парижска коммунын үдэртэ «Гюстав Курбе» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 16.10 — Г. Берлиоз. «Фантастическая симфония». 17.05 — «һурган хүмүүжүүлэгшэ» — тележурнал.

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Байгал» мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.05 — «Хабарай сэсэрлигтэ» — фильм-концерт. 18.35 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!». 19.05 — «Баатаршалга» — тележурнал. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — П. И. Чайковскиин хүгжэм. 20.45 — «Три года» — уран һайханай телефильм. (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — РСФСР-эй Гүрэнэй духовой оркестрэй концерт. 23.00 — Футболоор кубок эзэмдэгшэдэй кубок. «Динамо» (Тб) — «Вестхэм» (Англи). Забһартань — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.35 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 18.05 — «Агитаторнууд болон политинформаторнуудта туһаламжа». 18.25 — Соносхолнууд. 18.35 — «Спортын һонин». 19.10 Баримтата фильмүүд. 20.05 — «Манай захил бэшэгүүд дээрэ». 20.35 — «Мэрцишор» — фильм-концерт.

ЧЕТВЕРГ, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Харюусагты, горнистнар!». 10.35 — «Три года» — уран һайханай телефильм. (2-дохи сери). 11.50 — Д. Мийо. «Сотворение мира» балетһээ сюитэ. 12.10 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.45 — «Билет до Уренгоя» — баримтата фильм. 16.35 — «Ород хэлэн». 17.05 — «Мэдэ, шада» — эдир технигүүдтэ дамжуулга.

Улаан-Үдэ. 17.50 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.20 — «Уласхоорондын шэнжэлэл», (буряадаар). 18.35 — «Хүн бүхэндэ хэрэгтэй албан» — дамжуулга.

Москва. 19.05 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Гол шэглэл» — уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулхын түлөө КПСС-эй ябуулдаг тэмсэл. 19.40 — «Петя-невидимка» — мульт фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Хабарай зураглал» — кинозураглал. 20.05 — «Съездын делегадуудта үгэ үгтэнэ». СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, Москва хотын архитектурно - түсэблэлгын главна управлениин начальник, РСФСР-эй габьяата архитектор Г. В. Макревич үгэ хэлэхэ. 20.15 — «Смерть проводника» — уран һайханай телевизионно фильм. (Франци). 22.00 — «Время». 22.30 — Түбэй ТВ-гэй, бүхэсоюзна радиогой симфоническа оркестрэй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан концерт. 23.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Динамо» (М). Забһартань — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.50 — «Телестадион». 18.20 — «Орлёнок» телестудиин концертын зал.

Улаан-Үдэ. 19.05 — Мультфильмүүд. 19.35 — «Валерий Миронов дуулаха» — фильм-концерт. 20.00 — «Манай һайжаруулагдаһан ажаһуудал тухай». 20.40 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 20.50 — Баримтата фильм. 21.40 — Соносхолнууд.

ПЯТНИЦА, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Смерть проводника» — уран һайханай фильм. (Франци). 11.45 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.45 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Хүдөөгэй юрын үдэрнүүд» — кинопрограмма. 16.20 — Санаар һолжоролгын спортоор СССР-эй кубок. Эхэнэрнүүд. 5 км. 16.45 — М. Де Фалья. «Треуголка» балетэй хоёрдохи сюитэ.

Улаан-Үдэ. 17.05 — «Саян» — хүдөөгэн ажалшад тухай дамжуулга. 17.45 — «Байгал» мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.15 — «КПСС-эй XXVI съездын шиндхэбэринүүдые бэелүүлхэ». 18.30 — «Онтохондо айлшаар». «Снежная королева» — мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Арадай аялганууд». 20.15 — «Съездын делегадуудта үгэ үгтэнэ». Москвагай уран зохёолшодой эмхиин правлениин нэгэдэхи секретарь, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор Ф. Ф. Кузнецов үгэ хэлэхэ. 20.45 — «Два дня в начале декабря» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — «Бенефис» программын дамжуулганууд. 23.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 23.45 — «Хани барисаанай кубок» гэжэ хүндэ атлетикээр уласхоорондын мүрысөөнүүд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.05 — «Москвагай комсомолшуудай ажал хэрэгүүд». 17.35 — Тунисай эрхэ сүлөөгөө олоһоор 25 жэлэй ойдо Тунисай хатарай национальна ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.15 — Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй концерт. 18.45 — Баримтата фильмүүд. 19.45 — «Буряадай Композиторнуудай холбооной XI пленумые угтуулан».

СУББОТО, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Үглөөнэй гимнастика». 10.05 — «АБВГ-дейка...» 10.35 — «Арадай аялганууд». 10.50 — «Түрэлхид, таанадта!».

Улаан-Үдэ. 11.20 — «Арадай уран бэлигтэн». ЛВРЗ-гэй уран һайханай бүлгэмэй коллективэй телефестиваль. 12.20 — «Спортлотогой» 12-дохи тираж.

Улаан-Үдэ. 12.30 — «Комсомолой эдэбхитэдэй һургуули».

Москва. 13.05 — Санаар һолжоролгын спортоор СССР-эй кубогта. Эрэшүүл. 15 км. 13.50 — Ирландиин национальна һайндэртэ. «Ирланди — ирландецуудай газар» — баримтата фильм. 14.45 — «Наранай нөөсэ баялигууд». 15.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 16.00 — «Здравствуй, река» — уран һайханай фильм. 17.05 — «Хани барисаан» — тележурнал. 17.35 — «Хани барисаанай кубок» гэһэн хүндэ атлетикээр уласхоорондын мүрысөөнүүд. 18.10 — «Съездын делегадуудта үгэ үгтэнэ». Арменийн ССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь В. Петросянай үгэ хэлэлгэ. 18.20 — «Ан амитанай ажамидарал». 19.20 — Политическэ шэнжэлэгшэ В. С. Бекетовэй хөөрөөн. 19.50 — «Танай захил бэшэгүүдээр» — хүгжэмтэ дамжуулга. 20.35 — «Валерий Чкалов» — уран һайханай фильм табигдана. 22.00 — «Время». 22.35 — Концерт. 23.00 — Футболоор СССР-эй кубок. 00.45 — Шэнэ һонин.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хууда[һан]

«Үүсхэлтэйгээр, гол ш[...]лээ баримталан» — түрүү [...]шэг. «КПСС-эй обкомдо[...] республикын Министрнүү[...] Советтэ». «Хүдөөдэ гэр ба[...]рын барилга, хурдадха[...] «Мүнөөдэр — Гэр байр[...] коммунальна ажахын ба [...] зоной ажаһуудалай хэрэгл[...]жэ хангалгын хүдэлмэри[...]шэдэй үдэр». «Эрхим ш[...]рай түлөө» — фоторепор[...] Буряадай АССР-эй Верх[...] Советэй Президиумэй [...]зууд. ТАСС-ай шэнэ һо[...]

Хоёрдохи хууда[һан]

«КПСС-эй XXVI съезд[...] шиндхэбэринүүдые бэел[...]хын түлөө». «Гол шалг[...]ниинь — тэжээл» — А. Не[...]вай статья. «Хүн зоной [...] туһада» — Буряадай АС[...]эй гэр байрын, коммунал[...] ажахын министрэй орл[...] Б. Боржоновтой хэһэн [...]рэлдөөн. «Ажахые хүтэ[...]рилгые нарижуулан һай[...]руулга: тодорхой түс[...] аша үрэ». «Хэзээ шухала[...] хамууд хэгдэхэб?» — «[...] гражданстрой» трестые[...] хилэгшэ А. Климовэй ста[...]

Гурбадахи хууда[һан]

«Замбуулиниие эзэмд[...] үе сагай үйлэ хэрэгүүд» [...]териалнуудай суглуул[...] «Социалис оронуудаар» [...] ТАСС-ай суглуулбари. «[...] бэрсэг дэлхэйн һонин» [...] ТАСС-ай корреспонденте[...]дэй хилын саанаһаа э[...]һэн тобшо мэдээсэлнүүд[...] суглуулбари.

Дүрбэдэхи хууда[һан]

«Ленинэй партиин үнэ[...] хүбүүд». «Республика[...] хамта урган зоригжоо» [...] Мункоев, Ф. Бальбуров[...]шэдэй статья. «Республ[...] залуу уран зохёолшодой [...] конференциие угтуул[...] «Мэргэжэлээр шадабар[...] ри. Спортын һонин.

Редакторай орлогшо И. Р-Д. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД, ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли. Н-01484. Заказ № 63. Индекс 50[...]